

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ A
REGIUNII TRANSFRONTALIERE ROMÂNIA-UCRAINA
(MARAMUREȘ, SATU MARE, ZAKARPATSKA ȘI
IVANO-FRANKIVSKA)**

**- ACȚIUNI SUPORT -
- DIRECȚII STRATEGICE -**

- 2008 -

Baia Mare, jud. Maramures, Romania

Strategia

Pe parcursul etapelor formulării direcțiilor strategice și elaborării prezentului document s-a urmărit trasarea unor direcții menite să sprijine acțiunile concertate de creștere a competitivității economice în regiunea strategiei, precum și să întărească cooperarea economică transfrontaliere.

Entitățile implicate în elaborarea prezentului document au pornit de la ideea că pentru dezvoltarea economică a acestei regiuni, în primul rând obiectivele trebuie formulate și implementate armonizat, în comun și în conformitate cu strategiile de dezvoltare regională și, în același timp, ele trebuie să se înscrie în zona de control și influență a actorilor implicați. De aceea, prezentul document propune doar direcții strategice de dezvoltare, fără a acoperi etapa de programare și planificare.

S-a formulat astfel o strategie orientată spre acțiuni, care nu numai identifică obiectivele și rezultate, dar oferă și un set de acțiuni exemplificative care se pot materializa în proiecte posibile.

Sistem de obiective

Având la bază analiza teritorială și elaborarea matricii SWOT, a fost definită **viziunea** strategiei, după cum urmează:

„Sprijinirea acțiunilor de dezvoltare economică și a mediului de afaceri din Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska), pornind de la analiza situației teritoriale actuale, sprijinindu-se pe cooperarea instituțională a actorilor relevanți pe plan local”

Obiectivul general:

“Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)”

Analiza situației teritoriale actuale subliniază problemele cu care mediul de afaceri din Regiune se confruntă. Strategia nu a luat în calcul pentru a fi abordate direct elemente din mediul extern de acțiune al actorilor implicați. În acest sens, abordarea a avut în vedere acțiuni suport pentru mediul de afaceri.

Obiective specifice:

1. Reducerea carențelor tehnologice și financiare;
2. Identificarea și corelarea carențelor pe piața forței de muncă;
- 3, Intensificarea schimburilor de informații de afaceri;
4. Creșterea nivelului culturii manageriale și organizaționale.

Primul obiectiv specific al strategiei intenționează să atingă una dintre problemele majore ale mediului de afaceri din regiune, care afectează competitivitatea, și anume nivelul tehnologic redus din companii. Chiar dacă una dintre cauzele carențelor tehnologice o constituie lipsa finanțărilor sau accesul redus la acestea, cele două au fost analizate și formulate în cadrul aceluiași obiectiv datorită faptului că finanțarea precară nu afectează doar componenta tehnologică ci și dezvoltarea altor segmente (resurse umane, organizare, financiar, promovare etc.)

Al doilea obiectiv are în vedere componenta de resurse umane. Analiza a relevat un grad de ocupare ridicat al populației în agricultură, în paralel cu o dezvoltare a mediului rural aproape exclusiv pe activități agricole. Nivelul scăzut al antreprenoriatului, în special marcat de numărul mic de IMM în regiune, îmbătrânirea populației rurale, nivelul scăzut al mobilității regionale, dublat de o migrație a forței de muncă în afara regiunii și deficiențele în managementul resurselor umane afectează dezvoltarea economică.

Al treilea obiectiv a pornit de la analiza teritorială pentru a aborda problemele de comunicare și imagine cu care se confruntă mediul economic. În scopul de a fundamenta concluziile, în lipsa unor studii relevante pe plan regional s-au folosit date și statistici europene. Sunt de natură să frâneze creșterea competitivității economice: insuficienta cunoaștere a celor două medii economice, existența unei adevărate “mitologii” nefundamentate, cu privire la cele două medii de afaceri, accesibilitatea scăzută la informații de afaceri relevante, un nivel scăzut al vizibilității mediului de afaceri în cadrul și în afara Regiunii, precum și existența barierelor de comunicare.

Al patrulea obiectiv specific vine să atingă un set de probleme ale mediului de afaceri mai puțin palpabile și cuantificabile. Existența unor diferențe în cultura managerială și organizațională între mediul de

afaceri din regiunea strategiei și cel numit generic "european", sunt evidente, dar mai greu de formulat. Cum evident este și faptul că ele sunt de natură să afecteze competitivitatea economică. Sunt acele elemente care, practic, sunt de natură să sprijine sau să frâneze atingerea celorlalte trei obiectiveși, implicit, a obiectivului general. Au fost identificate în acest sens: rezistența la schimbare, încredere scăzută în relațiile de afaceri, deficiențe în managementul organizațional, un nivel redus al spiritului asociativ sau o mentalitate pe sistem "patron" (antreprenor) = manager.

Formularea obiectivelor a avut ca scop principal să ofere direcții pentru abordarea celor mai importante probleme ale mediului de afaceri identificate în regiunea strategiei, exemplificând acțiuni a căror punere în aplicare să asigure atât sustenabilitate dezvoltărilor pe termen mediu și lung, cât și implementarea parteneriate relevante.

Atingerea fiecărui obiectiv specific în parte este sprijinită de obținerea unor rezultate:

Obiective specifice:

1. Reducerea curențelor tehnologice și financiare

Rezultate:

- Îmbunătățirea capacității de accesare a surselor de finanțare;
- Creșterea nivelului tehnologic în întreprinderi;
- Stimularea creșterii nivelului de inovare.

2. Identificarea și corelarea curențelor pe piața forței de muncă

Rezultate:

- Reducerea migrației forței de muncă în afara Regiunii;
- Creșterea mobilității forței de muncă în interiorul Regiunii;
- Eficientizarea programelor de stabilizare a forței de muncă;
- Atragerea și menținerea tinerilor în zona rurală;

3. Intensificarea schimburilor de informații de afaceri

Rezultate:

- Îmbunătățirea imaginii mediului de afaceri în interiorul și în afara Regiunii;
- Facilitarea accesului la informații de afaceri relevante;
- Creșterea vizibilității celor două medii economice și de afaceri;
- Reducerea barierelor de comunicare (limba).

4. Creșterea nivelului culturii manageriale și organizaționale

Rezultate:

- Acceptarea noului/schimbării la nivel organizațional;
- Îmbunătățirea imaginii "profesiei" de manager;
- Creșterea încrederii în relațiile de afaceri;
- Îmbunătățirea managementului organizațional;
- Stimularea spiritului asociativ.

VIZIUNE

Sprrijinirea acțiunilor de dezvoltare economică și a mediului de afaceri din Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska), pornind de la analiza situației actuale, sprijinindu-se pe cooperarea instituțională a actorilor relevanți pe plan local

OBIECTIVUL GENERAL

Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)

Obiectiv specific

1. Reducerea carențelor tehnologice și financiare

Rezultate:

- Îmbunătățirea capacității de accesare a surselor de finanțare;
- Creșterea nivelului tehnologic în întreprinderi;
- Stimularea creșterii nivelului de inovare.

Obiectiv specific

2. Identificarea și corelarea carențelor pe piața forței de muncă

Rezultate:

- Reducerea migrației forței de muncă în afara Regiunii;
- Creșterea mobilității forței de muncă în interiorul Regiunii;
- Eficientizarea programelor de stabilizare a forței de muncă;
- Atragerea și menținerea tinerilor în zona rurală.

Obiectiv specific

3. Intensificarea schimburilor de informații de afaceri

Rezultate:

- Îmbunătățirea imaginii mediului de afaceri în interiorul și în afara Regiunii;
- Facilitarea accesului la informații de afaceri relevante;
- Creșterea vizibilității celor două medii economice și de afaceri;
- Reducerea barierelor de comunicare (limba).

Obiectiv specific

4. Creșterea nivelului culturii manageriale și organizaționale

Rezultate:

- Acceptarea noului/schimbării la nivel organizațional;
- Îmbunătățirea imaginii "profesiei" de manager;
- Creșterea încrederii în relațiile de afaceri;
- Îmbunătățirea managementului organizațional;
- Stimularea spiritului asociativ.

Metodologia elaborării strategiei

Pentru elaborarea metodologiei, a instrumentelor și a cadrului de lucru aferente prezentei strategii s-a pornit de la nevoia de implicare în proces a actorilor locali provenind din trei medii principale: economic, administrativ și academic. Necesitatea obținerii de informații, analize și perspective din cât mai multe surse era cu atât mai mare cu cât se propunea elaborarea unui instrument cu aplicabilitatea practică, în beneficiul celor implicați, ca promotori de acțiuni. De asemenea, prezentul document nu și-a dorit să realizeze și etapele de planificare și programare, oprindu-se la formularea de direcții strategice. Acestea au fost detaliate cu tipuri de acțiuni și acțiuni exemplificative, cu analize de risc și stakeholders, astfel încât să ofere un potențial portofoliu de proiecte.

Implicarea actorilor din cele trei medii era necesară pentru a fundamenta analiza în acele arii în care informațiile secundare lipseau, iar cele primare nu puteau fi obținute prin metode care să asigure reprezentativitatea. În același sens, prin consultări cu cei implicați, strategia și-a elaborat zona de influență a obiectivelor. Acele elemente care nu se aflau în aria de control a actorilor implicați (constituind mediu extern) nu au fost abordate direct în cadrul acestei strategii, fiind ori trecute în zona externă (OT) a matricii SWOT, ori abordate indirect prin tipuri de acțiuni "lobby". Totuși, au fost luate în considerare în analiza teritorială, ca elemente de natură să afecteze pozitiv sau negativ dezvoltarea economică.

Mai mult decât atât, implicarea actorilor din cele trei medii a fost gândită și pentru a asigura o platformă relevantă de dezvoltare de proiecte comune, având ca punct de plecare o structură partenerială încă din faza de formulare.

În cadrul elaborării strategiei, un criteriu important l-a constituit armonizarea sistemului de obiective cu documentele de programare în vigoare, la nivele diferite. Strategia se bazează pe structura, planurile de dezvoltare transfrontalieră, respectiv pe planurile naționale și regionale. Principalul document, care a constituit și baza analizei teritoriale, a fost documentul "*Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontalieră, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operational Comun*", avându-se în vedere elementele comune ale celor două demersuri: aria geografică, obiective și termene, structură mixtă de actori implicați în elaborare. Analiza din cadrul acestui document a fost adaptată, detaliată și actualizată cu date secundare, pentru a oferi o fundamentare cât mai coerentă a concluziilor. Considerând elementele comune ale celor două documente, concluziile analizei teritoriale nu puteau fi decât în concordanță unele cu altele.

În analiza situației teritoriale, în vederea asigurării eficienței, s-au folosit în mod deosebit informațiile secundare (date statistice, programe de dezvoltare, studii anterioare, la nivel european, regional, național și județean).

În cadrul analizei teritoriale regiunii, s-au folosit date statistice din anul 2004 – 2007.

În ceea ce privește metodologia, ea a avut următorii pași:

- Colectarea datelor statistice, analiza bazelor de date existente;
- Analiza documentelor secundare, a studiilor și documentelor de planificare în vigoare;
- Analiza teritorială;
- Identificarea punctelor tari/punctelor slabe, a oportunităților și amenințărilor, elaborarea matricii SWOT, elaborarea arborelui problemă, în cadrul unui atelier de lucru, cu participarea reprezentanților celor trei medii: economic, administrativ și academic, din regiunea strategiei;
- Elaborarea arborelui obiectivelor, formularea rezultatelor, a acțiunilor indicative, a obiectivelor specifice și a obiectivului general, în cadrul unui atelier de lucru, cu participarea reprezentanților celor trei medii: economic, administrativ și academic, din regiunea strategiei;
- Analiza obiectivelor specifice, analiza de stakeholders, analiza de risc, elaborarea fișelor de obiectiv, în cadrul a două atelier de lucru, cu participarea reprezentanților celor trei medii: economic, administrativ și academic, din regiunea strategiei.

ANALIZA SITUAȚIEI TERITORIALE

Informatii generale

Aria strategiei este situata la frontiera dintre Romania-Ucraina si include urmatoarele unitati teritoriale: Maramures si Satu Mare (Romania), Zakarpatska si Ivano-Frankivska (Ucraina).

Aria strategiei cuprinde aproximativ 250 km de frontiera comuna cu Ucraina si acopera partial frontiera Romano-Ucraineana (366,4 km).

Privire generala

Granita cu Ucraina, la nivelul Regiunii Nord Vest masoara 250 km, din care granita terestra este de aproximativ 185 km, iar cea fluvială (Tisa) este de aproximativ 65 km. Relatiile transfrontaliere dintre cele doua zone, romana si ucraineana, au repere importante pe fondul asezarii geografice. Ambele zone fac parte din bazinul Tisa, din mega - regiunea „Carpatica”.

Descriere judete/oblast

Judetul Maramures ¹

Scurta istorie

"Tarile" Maramuresului, Lapusului, Chioarului si Codrului au impartasit de-a lungul istoriei un destin comun. Munti in jur, bogati in metale, au favorizat dezvoltarea metalurgiei bronzului si fierului. Descoperirile arheologice de la Oarta de Sus, Lapus, Sighet, Sarasau, Lapusel, Tisa si din multe alte asezari au pus in valoare numeroase depozite de bronz si tezaure de aur, specifice "culturilor" Witenberg (Sighisoara) si Suciul de Sus, unele piese fiind dintre cele mai vechi din Europa.

Primele atestari documentare despre Maramures dateaza din anii 1199 si 1231, cand, in diplomele maghiare de danie, tinutul este amintit fie ca Maramurus, Marmorisio, ca in 1299 sa apara "terra Marmorus" - "tara Maramuresului".

Istoricii au caracterizat Maramuresul ca "tara clasica a cnejilor si mai ales a voievozilor", care n-a putut fi organizat ca si comitat decat in a doua jumatate a secolului al XIV-lea, fiind printre ultimele teritorii cucerite de regalitatea maghiara.

Dupa pacea de la Oradea, in anul 1538 Maramuresul a fost anexat Transilvaniei.

In perioada interbelica resedinta judetului a fost orasul Sighet. Judetul avea in 1930 o populatie de 161.575 de locuitori, dintre care 57,7% romani, 20,9% evrei, 11,9% ruteni, 6,9% maghiari, 2% germani s.a. Baia Mare a facut parte succesiv din comitatul Satmar si din judetul Satu-Mare (interbelic).

Asezare: in extremitatea nord vestica a Romaniei, la granita cu Ucraina, in apropierea paralelei 47'55" latitudine nordica si a meridianului 23'55" longitudine estica, deci foarte aproape de centrul geografic al Europei.

Organizare administrativ teritoriala

Judetul cuprinde doua municipii : Baia Mare - care este si resedinta de judet si Sighetu Marmatiei; 11 orase: Baia Sprie, Borsa, Cavnic, Dragomiresti, Salistea de Sus, Seini, Somcuta Mare, Tautii Magheraus, Targu Lapus, Ulmeni, Viseu de Sus ; 63 de comune si 225 de sate.

Granite

¹ Surse: Institutul National de Statistica, Consiliul Judetean Maramures, Prefectura Maramures, Camera de Comert si Industrie Maramures, Documentul "Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operational Comun"

Vecini: la nord-Ucraina; la vest-Satu Mare; la sud-Salaj, Cluj, Bistrita Nasaud; la est-Suceava.
Suprafata: 6304 km2 (respectiv 2,6 % din teritoriul tarii). Resedinta de judet: Baia Mare.

Populatie

Numarul total al populatiei este de 515.610 locuitori, cu o densitate a populatiei de 81.8 locuitori/km2. In judet sunt 76 de asezari (municipii, orase si comune), din care 13 cu 500-1999 locuitori, 62 cu 2000-49999 locuitori si 1 localitate cu peste 50000 de locuitori.

Economia (2006)

Industria

Ponderea ramurilor industriale in cifra de afaceri totala (la data de 31.12. 2006):

- industria extractiva 3,7 %
- industria prelucratoare 94,6 %, din care :
 - metalurgie 9,5 %
 - alimentara si bauturi 6,6 %
 - prelucrarea lemnului 9,5 %
 - mobilier si alte activitati industriale 26,5 %
 - confectii si articole de imbracaminte 4,2 %
 - energie electrica, termica, gaze si apa calda 1,7 %

Constructii

Valoarea lucrarilor de constructii realizata in anul 2006 a fost de 161.204 mii lei RON, pondere avand lucrarile de constructii noi (64,1 % din total).

Din punct de vedere al structurii lucrarilor de constructii noi, ponderea cea mai mare o au lucrarile executate la constructiile ingineresti (61,4%), iar cea mai scazuta, lucrarile la cladirile rezidentiale (3,9%).

Agricultura

Teren agricol: 311.177 ha, din care:

- teren arabil - 84.009 ha
- pasuni - 101.022 ha
- fanate - 119.762 ha
- livezi - 6.154 ha
- vii - 230 ha

Referitor la suprafata cultivata in profil de exploatare, cu principalele culturi, suprafetele se prezentau in 2006 dupa cum urmeaza: Total: 73805, din care: Cereale pentru boabe 37927 ha, grau si secara 6876 ha, orz si orzoaica 549 ha, porumb 21410 ha, plante uleioase 1126 ha, floarea soarelui 1097 ha, sfecla de zahar 1 ha, cartofi 15145 ha si legume 2273 ha.

Silvicultura : 289.179 ha padure, reprezentand 45,9 % din suprafata judetului si 4,5 % din fondul forestier national.

Efective de animale :

- bovine - 94.126 capete
- porcine - 88.130 capete
- ovine - 156.977 capete
- caprine - 14.600 capete

Ponderea in Produsul Intern Brut, a industriei, serviciilor, agriculturii si constructiilor, la nivelul Regiunii de Nord-Vest a Romaniei, la nivelul anului 2005, se prezinta dupa cum urmeaza: industrie: 24,6 %, agricultura: 10,1 %, constructii: 5,3 %, servicii: 60,0 %.

In ceea ce priveste agricultura, terenurile agricole insumau in 2005 o suprafata totala de 3111,5 km2 din care terenuri arabile 839,98 km2, pasuni 1010,2 km2, fanete 1197,6 km2, vii 2,3 km2 si livezi 61,54 km2. Din total suprafata a judetului terenurile agricole ocupau o suprafata de 46,6 %.

Turism

Judetul Maramures ofera conditii de practicare a alpinismului si a sporturilor de iarna, a turismului montan, tratamente balneare, agroturism.

Locuri de interes turistic: muzeele din Baia Mare si Sighetu Marmatiei, monumentele de arhitectura populara, statiunile Borsa, Izvoarele, Mogosa, satele de pe vaile raurilor Iza, Mara, Viseu si Tisa, "Cimitirul Vesel", Manastirile Sapanta, Manastirea Barsana si Rohia.

In 2005 in Maramures existau 112 unitati de primire turistica, din care 21 hoteluri si moteluri, 1 cabana turistica, 1 vila turistica/bungalou, 3 tabere scolare si prescolare, 19 pensiuni turistice, 66 de pensiuni agroturistice si 1 hostel.

In 2005 erau inregistrate in Maramures un numar 8899 de IMM, cu un numar de 17,3 IMM la 1000 locuitori.

Natura si ecologie

Relieful este predominant muntos, in general accidentat, inaltimile variind intre 200 m in depresiuni si 2.300 m pe culmile muntilor (care reprezinta prin excelenta 3/4 din teritoriu). Are aspectul unui larg amfiteatru natural. Depresiunea Maramuresului este inconjurata de munti in totalitate, la sud-vestul ei aflandu-se muntii vulcanici Oas, Gutai si Tibles, la est Muntii Maramuresului si la sud-est Muntii Rodnei (cu vf. Pietrosu de 2.303 m), cu creste ascutite si prelungi, abrupturi impunatoare si vai pitoresti. Mai cuprinde parti din Subcarpatii Transilvaniei, Podisul Somesan, Dealurile vestice.

Clima este diferentiata, in functie de diversitatea formelor de relief, temperat continentală, cu vanturi din directia sud-vest si sud-est; 275 de zile dintr-un an au valori pozitive de temperatura; precipitatiile atmosferice sunt printre cele mai ridicate din tara, circa 70% din zonele judetului primesc intre 900-1000 mm precipitatii pe an.

Cursurile de apa brazdeaza ca un paienjenis, de la Tisa cu afluentii sai: Viseu (cu Cisla, Vaser, Ruscova), Iza (cu Mara, Ieud, Botiza), ce taie depresiunea printr-o vale larga marginita de terase, la Somesul din sud, cu afluentii: Lapus, Barsau, precum si izvoarele cu apa minerala: Borsa, Craciunesti, Breb, Botiza. Hidrografia este intregita de lacuri naturale glaciare situate in muntii Rodnei si Gutaiului, de cele cu sare de la Ocna Sugatag si Costiui, precum si de amenajarile de la Stramtoria-Firiza, cu circa 18 milioane mc apa pentru alimentarea municipiului Baia Mare, si de cele de la Runcu-Brazi-Firiza proiectate pentru 30 milioane mc apa care vor fi sursa de aprovizionare pentru zonele Baia mare si Sighetu Marmatiei.

Judetul Maramures are un patrimoniu natural valoros care cuprinde 35 de arii naturale protejate, din care un parc national-Parcul National Muntii Rodnei-Rezervatie a Biosferei, precum si un parc natural Parcul Natural Muntii Maramuresului. Declararea, prin H.G. 2151/2004, a Muntilor Maramuresului ca Parc Natural, a determinat situarea judetului Maramures pe locul 2 in plan national, ca suprafata a ariilor naturale protejate. Judetul Maramures are o retea hidrografica de peste 3100 km, care se inscrie in bazinele hidrografice ale Somesului, Tisei si in mai mica masura in cele ale Bistritei si Prutului, cursurile de apa si baltile ocupand o suprafata de 5.650 ha (4,12 % din suprafata judetului). O mare parte din cele 35 de arii naturale protejate din judetul Maramures prezinta in componenta lor zone umede, avand un regim special de ocrotire si conservare, dintre acestea mentionam: Parcul National Muntii Rodnei, Rezervatia Biosferei care include toate lacurile glaciare din Muntii Rodnei si Taul Muced; Lacul Albastru (Baia Sprie); Lacul Morarenilor; Mlastina Poiana Brazilor; Turbaria Vlasinescu; Taul lui Dumitru, Mlastina Iezerul Mare; Turbaria Taul Negru; Defileul raului Lapus (confluenta cu raul Cavnice); zona varfului Farcau si a lacului Vinderel; Tisa cu afluentii principali: Viseu, Iza si Sapanta; Somes cu afluentii: Lapus, Salaj si Barsau.

Cultura si traditie (2006)

Judetul Maramures ofera un tezaur de cultura populara, traditii, obiceiuri, folclor si mestesuguri, cercetatorii caracterizand Maramuresul ca o "placa turnanta" a civilizatiei populare. In toate zonele exista o retea de sarbatori de datini folclorice, de targuri ale mesterilor, evidentiindu-se festivalurile datinilor de iarna de la Sighet si Tg. Lapus, "Sarbatorea caastanelor" din Baia Mare, ale cantecului, dansului si portului popular din Somcuta Mare, Asuaju de Sus, Mesteacan, obiceiuri de "Sanziene", si "Hora la Prislop" de la Borsa, "Tanjaua de pe Mara" Hoteni, "Armonii de primavara" Viseu de Sus

Judetul Maramures avea in 2006 3 teatre, 9 cinematografe, 18 muzee, 389 de biblioteci (din care 69 publice), 4-institutii de arta, 127 de camine culturale si 6 case de cultura. De asemenea, functionau urmatoarele universitati: Universitatea de Nord Baia Mare - de stat, Universitatea Vasile Goldis Arad filiala Baia Mare – privata, Universitatea Bogdan Voda Cluj Napoca – privata, Universitatea Spiru Haret Bucuresti filiala Sighetu Marmatiei – privata si Universitatea Titu Maiorescu Bucuresti filiala Baia Mare – privata.

Mass-media

Presa scrisa:

- cotidiene judetene - 5 (6 aparitii/saptamana);
- publicatii saptamanale – 5;
- publicatii lunare – 1.

Audio – vizual:

- Posturi de radio locale – 6;
- Posturi TV
 - licente emisie terestra – 2;
 - licente emisie cablu 3.

Infrastructura

Cai de comunicatii :

Sosele :

- 309,1 km drumuri nationale, din care modernizate 295 km.
- 1265 km drumuri judetene si comunale, din care modernizate 250 km.
- Strazi orasenesti: 1089 km, din care modernizate 481 km.

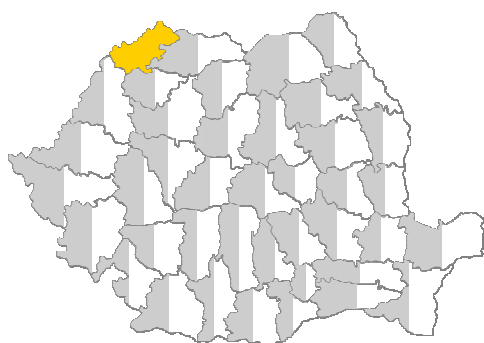
Cale ferata : legatura cu Ucraina, Slovacia, Polonia. Lungimea totala a retelei de cai ferate : 207 km, din care cu ecartament normal 179 km.

Aeroportul Tautii Magheraus deservește curse interne si internationale.

Zona de frontiera Romania-Ucraina pe limita judetului Maramures masoara 162 km, fiind functionale 3 puncte de trecere a frontierei:

1. VALEA VISEULUI – DILOVE - transport feroviar de pasageri si de marfuri,
2. CAMPULUNG la TISA – TERESVA - transport feroviar de pasageri si de marfuri,
3. SIGHETU MARMATIEI – SOLOTVINO - pietoni, transport auto de pasageri si de marfuri;

In ceea ce priveste activitatile de telefonie numarul de abonamente telefonice la sfarsitul anului 2006 era de 74761 abonamente.

Judetul Satu Mare ¹

Scurta istorie

In epoca bronzului, in aceasta zona, au trait creatorii culturii Suci de Sus. Un loc insemnat in aceasta zona au ocupat dacii, care pe parcursul a aproape un mileniu au creat o civilizatie infloritoare, cu un punct maxim in asezarea de la Mediesu Aurit, unde s-au descoperit si urmele a 13 cuptoare de ars vase, cele mai mari din tara.

Situat la intersectia unor importante drumuri comerciale, avand nenumarate resurse si bogatii naturale, comitatul Satu Mare (atestat in 1181) a avut o istorie agitata. Cetatile puternice, ale caror ruine se mai vad si astazi (Satu Mare, Arduș, Mediesu Aurit, Tamasenii, Carei, etc.), precum si bisericile romanice (Acis sec. XIII) si gotice (Arduș, Eriu-Sincrai, Beltiug, s.a.) atesta bogatia locuitorilor de pe aceste meleaguri.

¹ Surse: Institutul National de Statistica, Consiliul Judetean Satu Mare, Prefectura Satu Mare, Camera de Comert, Industrie si Agricultura Satu Mare, Documentul "Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operational Comun"

În anul 1657, cetatea și ținutul Satu Mare sunt ocupate de poloni, tratatul de pace fiind semnat de Ian Sobieski, viitorul rege al Poloniei. Între anii 1660 – 1661 județul este devastat de către armatele turcești.

Instaurarea stăpânirii habsburgice după anul 1711, anul încheierii războaielor curuților, va însemna și pentru aceste meleaguri o lungă epocă de stabilitate și prosperitate. Pe tot parcursul secolului al XVIII-lea sunt colonizate, pe teritoriul satmărean, populații germanice.

Secolul al XX-lea și-a lăsat amprente adânci și asupra Satu Marelui, atât prin cele două războaie mondiale cât și prin realizarea la 1 Decembrie 1918, a Unirii Transilvaniei cu România.

Asezare: Județul Satu Mare este așezat în partea de nord-vest a României, la cursul inferior al Someșului, la întâlnirea Câmpiei Vestice, a Podisului Someșului și a Carpaților Orientali.

Structura administrativă:

Rețeaua de așezări a județului cuprinde două municipii: Satu Mare și Carei, patru orașe: Arad, Livada, Negrești Oaș și Tășnad și 58 de comune, reședința de județ fiind Satu Mare, care în același timp este și centrul economic, cultural și educațional al județului.

Granite

Vecini: la nord-Ucraina; la vest-Ungaria; la sud-județul Bihor, la sud-est județul Salaj, la est – județul Maramureș. Suprafața: 4417,8 km² (respectiv 1,8 % din teritoriul țării). Reședința de județ: Satu Mare.

Populație

Numărul total al populației este de 368702 locuitori, cu o densitate a populației de 83.5 locuitori/km². În județ sunt 64 de așezări (municipii, orașe și comune), din care 12 cu 500-1999 locuitori, 51 cu 2000-49999 locuitori și 1 localitate cu peste 50000 de locuitori.

Potențial economic

Structura economică a județului Satu Mare are un caracter industrial-agrar, având ca cele mai importante ramuri industria constructoare de mașini, industria alimentară, industria textilă și industria lemnului. În economia care până acum s-a bazat în mod preponderent pe sectorul agrar, un rol tot mai mare îi revine sectorului terțiar.

Pondere în Produsul Intern Brut, a industriei, serviciilor, agriculturii și construcțiilor, la nivelul Regiunii de Nord-Vest a României, la nivelul anului 2005, se prezintă după cum urmează: industrie: 24,6 %, agricultură: 10,1 %, construcții: 5,3 %, servicii: 60,0 %. În ceea ce privește sectorul industrial sunt reprezentative industria auto și conexasă, industria de aparate electrice de uz casnic, industria mobilă, industria ușoară, industria agroalimentară și industria construcțiilor de mașini.

În ceea ce privește agricultura, terenurile agricole însumau în 2005 o suprafață totală de 3174,77 km², din care terenuri arabile 2217,34 km², pășuni 554,70 km², fânețe 296,89 km², vii 34,25 km² și livezi 71,59 km². Din total suprafața a județului terenurile agricole ocupau o suprafață de 71,86%.

Cea mai mare parte a culturilor o reprezintă culturile cerealiere (culturi de porumb și grâu). Alte culturi specifice județului: sfecla de zahăr, legumele și cartofii, floarea soarelui și culturile de pomi fructiferi.

Referitor la turism, zonele turistice cele mai importante sunt Țara Oasului și zona Codru, municipiile Satu Mare și Carei, orașele Negrești-Oaș și Tășnad, comunele Medieșu Aurit și Arad, satul Ady Endre.

Zona Țării Oasului este o zonă complexă cu peisaje naturale deosebite (Luna Ses cu Varful Pietroasa, Depresiunile Puturoasa și Camarzana, Lacul Calinești-Oaș), folclor și arta populară.

Zona Codru prezintă cele mai atractive peisaje la Oteloia, Valea Bolzii, Hodisa, izvorul lui Pinteș.

În 2005 în Satu Mare existau 61 unități de primire turistică, din care 9 hoteluri și moteluri, 5 cabane turistice, 1 unitate de tip camping și casută, 34 de vile turistice/bungalou, 5 tabere școlare și prescolare, 3 pensiuni turistice, 3 pensiuni agroturistice și 1 popas turistic.

In 2005 erau inregistrate in Satu Mare un numar 6795 de IMM, cu un numar de 18,3 IMM la 1000 locuitori.

Natura si ecologie

Din punct de vedere fizic teritoriul judetului este variat, cuprinzand campia ca forma dominanta, dealuri si munti.

Zona de campie, componenta a depresiunii Panonice, reprezentand 63% din suprafata totala, se intinde in partea de vest si sud-est a judetului si este brazdata de raurile Somes si Crasna.

Zona montana ocupa partea de nord-est a judetului, fiind reprezentata de Muntii Oasului si o mica parte din Muntii Gutai. Inaltimele muntoase cresc de la est spre vest ajungand la 827 m in Muntii Oasului si la 1200 m pe varful Pietroasa din Muntii Gutai. Spre vest muntii inchid depresiunea numita "Tara Oasului".

Reteaua hidrografica a judetului Satu Mare este reprezentata de raurile Somes cu o lungime de 60 km pe teritoriul judetului, Tur 66 km si Crasna 57 km.

Clima este temperat-continentala, cu veri calduroase, ierni friguroase si precipitatii bogate.

Maxima absoluta de +39,4°C a fost inregistrata in luna august 1952 la Carei, iar minima absoluta de -30,4°C in decembrie 1961 la Satu Mare.

Solurile au o varietate redusa predominand cele silvestre brune si brune-galbui podzolice. In lunca Somesului intalnim soluri de natura aluvionara, iar in Campia Eriului soluri nisipoase.

Cultura si traditie

In ceea ce priveste viata culturala, judetul Satu Mare are o traditie bogata si o retea de institutii de cultura constand in teatre, o filarmonica, 60 de biblioteci publice (la nivel de judet) cu un fond de carte de peste 1.000.000 exemplare, 2 cinematografe, patru case de cultura multifunctionale, 17 muzee (inclusiv unul dedicat pastrarii traditiilor populatiei de origine germana), doua galerii de arta si un centru de promovare a creatiei. Viata culturala este intregita de editiile anuale a unor festivaluri de teatru, muzica si poezie din care unele au un caracter international

Invatamantul are o traditie indelungata in istoria judetului Satu Mare, primele scoli medievale fiind atestate documentar in secolul al XIV -lea, iar in 1636 luand fiinta in Satu Mare primul gimnaziu.

Sistemul educational al judetului se desfasura la nivelul anului 2005 in 149 institutii de invatamant preuniversitar, din care institutiile de invatamant prescolar 26, scoli primare si gimnaziale 96, licee 26 si scoli profesionale si postliceale 1.

In anul 2005, in judetul Satu Mare functionau 6 institutii de invatamant superior, dintre care amintim: Universitatea de Vest „Vasile Goldis” Arad Filiala Satu Mare, Academia Comerciala, Universitatea „Babes Bolyai” Cluj Napoca Filiala Satu Mare si Universitatea Tehnica Cluj Napoca Filiala Satu Mare.

Mass media este, de asemenea, bine reprezentata de doua cotidiene, saptamanale, reviste de literatura, posturi de radio si de televiziune.

Infrastructura

Cai de comunicatii :

Sosele : - 269 km drumuri nationale ;

- 1338 km drumuri judetene si comunale.

Lungimea totala a retelei de cai ferate : 220 km..

Aeroportul Satu Mare deserveste curse interne si internationale.

Trei puncte de trecere a frontierei: Petea-Csengersima si Urziceni- Vállaj cu Ungaria (rutier, turistic si marfa) si Halmeu-Diakovo, cu Ucraina (rutier, turistic marfa si feroviar).

Regiunea Ivano-Frankivs'k (oblast')¹

Istoric

Oblast' Ivano-Frankivsk (fosta Stanislavskaia) a fost infiintata in 4 decembrie 1939. Cu ocazia aniversarii celor trei secole de existenta (noiembrie 1962), centrul regional Stanislavski a fost redenumit Ivano-Frankovsk.

Diviziunea politica

Oblast' Ivano-Frankivsk este formata din 14 raioane: Bohorodchansky, Verkhovynsky, Halytsky, Horodenkivsky, Dolynsky, Kalushsky, Kolomyjsky, Kosivsky, Nadvirnyansky, Rogatynsky, Rozhnyativsky, Snyatynsky, Tysmenytsky si Tlumatsky.

Forma de autoritate

Administrarea regiunii Ivano-Frankovsk este organizata in administratii de stat regionale si locale.

Conducerea administratiei de stat regionale Ivano-Frankivsk este reprezentata de Presedinte, Prim Vice-Presedinte administratia de stat regionala, Vice-Presedinte departamente energie, industrie, transport si comunicatii; Vice-Presedinte departamentele constructii, servicii comunale si drumuri; Vice-Presedinte departamente dezvoltare teritoriala si relatii economice externe; Vice-Presedinte departamente agricultura si alimentatie, comert si servicii populatie; Vice-Presedinte departament probleme politice si legislative si Vice-Presedinte departament organizare personal din cadrul administratiei de stat regionale privind activitatile de organizare, legislative, resurse umane si control.

Frontiere invecinate

Oblast' Ivano-Frankovsk ocupa partea de nord-est a Carpatilor ucrainieni, a Pre-Carpatilor si, partial, Opilya. Suprafata totala atinge cifra de 13,9 mii kilometri patrati. Se margineste cu regiunile Lvov, Transkarpatia, Ternopol si Cernauti. La sud are frontiera comuna cu Romania. Centrul administrativ este orasul Ivano-Frankivsk.

Populatie

Numarul total al populatiei este de 1393 mii de locuitori, densitatea populatiei atinge 100 de locuitori pe kilometru patrat. Exista 804 localitati mari (orase, comune) si 765 de sate, dintre care 253 cu 1-499 locuitori, 407 cu 500-1999 locuitori, 141 cu 2000-49999 locuitori, iar 3 - cu mai mult de 50000 de locuitori. Cele mai mari orase sunt – Ivano-Frankivsk, Kalush, Kolomya.

Potentialul Economic

Industria

Industria este una dintre principalele ramuri ale economiei regionale. La nivelul productiei nationale, regiunea ocupa locuri fruntase la productia de ingrasaminte de potasiu, soda caustica, placi aglomerate, placi fibrolemnoase, ciment, ardezie, tevi si tuburi din azbociment si gazometre pentru uz industrial.

In ultimii ani s-a observat o tendinta constanta de crestere a productiei industriale in domeniile chimic si petrochimic.

Petrolul si gazele, precum si domeniul de rafinare a petrolului detine, de asemenea, una dintre cele mai importante pozitii printre ramurile regionale. In anul 2001 productia intreprinderilor din acest sector au realizat aproape o treime din productia regionala. In regiune exista un ciclu de productie complet: forare, extractie si prelucrare, transport si furnizare a petrolului si a gazelor,.

¹ Surse: Guvernul Ucrainei, Administratia Regionala de Stat a Regiunii Ivano-Frankivsk, Documentul "Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operational Comun"

Industria de prelucrare a lemnului reprezinta o ramura prioritara in regiune, pentru ca detine unul dintre locurile cele mai importante la nivel national. Aceasta a fost una dintre primele industrii care au atins o stabilitate continua. Aceasta ramura se caracterizeaza, de asemenea, printr-o continua reorientare a productiei si listare de noi produse. Cresterea productiei are loc, in principal, la intreprinderile de prelucrare a bustenilor, de producere a reperelor din lemn si scandura, furnir, hartie si carton, si la unitatile de fabricare a mobilei.

De asemenea, masurile luate in ultimii ani la nivel national si regional au asigurat o functionare continua a fabricilor de constructii de masini.

Industria usoara are un potential mare in productia de imbracaminte din blana, bunuri din piele, captuseli, fire de bumbac, imbracaminte, echipamente de lucru, tricotate, perdele.

Timp de peste patru secole productia de blana de pe langa centrul regional a fost faimoasa prin articolele de blana realizate. In prezent exista intreprinderi cu domenii de productie integrate, structurate pe verticala, care tabacesc si vopsesc piei de iepure, nurca, nutrie, astrahan, vulpe, vulpe polara, bizam si miel.

Agricultura

In anul 1999 productia totala de cereale in regiune s-a ridicat la aproximativ 244,7 mii tone, cea de sfecla de zahar – 245,2 mii tone, cea de seminte de floarea soarelui – 0,4 mii tone, si cea de cartofi – 621,6 mii tone. In regiune s-au produs, de asemenea, 81,8 mii tone carne, 521,7 mii tone lapte si 236,1 milioane oua. La inceputul anului 1999 existau 578 de ferme.

Principala directie in dezvoltarea agriculturii o constituie cresterea animalelor, cu o pondere in volumul total al productiei agricole de 53%. Plantatii de in, sfecla de zahar si cereale.

Turismul

Conditii climaterice in regiunea Ivano Frankivsk faciliteaza petrecerea timpului liber, a vacanțelor precum si efectuarea de tratamente balneare pe tot parcursul anului. Zapada acopera Carpatii pana la cinci luni pe an, ceea ce asigura dezvoltarea skiului montan.

In Oblast exista cinci statiuni si doua baze de tratament. Pentru terapiile balneare se folosesc tratamentul climateric si apele minerale. Exista urmatoarele statiuni: in zone de campie - Kosiv, Tatariv, Yaremche; in zona de deal - Vorokhta, si statiunea balneara pre-montana Cherche.

Yaremche este cunoscuta ca fiind capitala turistica a Muntilor Carpati, iar Vorokhta este considerata capitala sporturilor de iarna. Ambele orase au o infrastructura foarte bine dezvoltata.

Ivano Frankivsk detine o baza turistica si de agrement importanta. Mai mult de 100 de unitati de primire (hoteluri, baze de tratament, pensiuni turistice si statiuni) pot sa gazduiasca peste 12 mii de persoane in acelasi timp.

In anul 2005, Regiunea Ivano Frankivsk inregistra 147581 de turisti.

In anul 2005 in cadrul regiunii existau 7259 de IMM-uri inregistrate, cu o medie 5,2 IMM-uri la mia de locuitori.

Cultura si traditiile

In regiune functioneaza peste 10 muzee de stat, 60 muzee publice si rezerva nationala "Batranul Galitian". Sunt organizate peste 162 de mii de expozitii.

Muzeul traditiilor locale din Ivano-Frankovsk se afla in Turn, fostul sediu al primariei din oras, care reprezinta cartea noastra de vizita. Expozitii prezentate in muzeu abunda de exponate interesante, o atentie speciala fiind acordata sarcofagului printului galitian Jaroslav Osmomysl.

Muzeul de Arta din Ivano-Frankovsk este localizat in biserica renascentista datand din secolul XVIII, unde sunt expuse icoane galitiene unice si sculpturi baroce, lucrari ale artistilor ucrainieni din a doua jumatate a secolului XX, precum si capodopere ale artistilor polonezi, austrieci si italieni din secolele XVIII-XX, lucrari baroce ale artistilor Thomas Gudder, Konrad Kutchenreiter, Joana George Pinzel, Mateus Polejovsky, Dionis Stanettë, picturi ale fratilor Unterberg si ale multor altor artisti. In expozitia Muzeului de Arta este prezentata o paleta larga de arte ornamentale.

Muzeul de arta populara Kolomyja din Hutsulshchyna si Pokutya este, dupa J. Kobrynskyj, unul dintre cele mai vechi depozitare de arte si mestesuguri din Prykarpattia. Acest lucru este confirmat prin includerea acestuia in Enciclopedia Regala a Marii Britanii ca fiind un muzeu cu

capodopere universale. Oamenii de stiinta ai acestei institutii stabilesc contacte cu muzeele si cu institutiile de stiinta din SUA, Canada, Australia, Japonia, Franta, Germania, Italia, Polonia, Federatia Rusa, Estonia, Republica Ceha, Slovacia, Romania si Austria. Activitatea institutiilor de cultura si educatie are ca scop revitalizarea continua a valorilor spirituale, a traditiilor culturale si etnice specifice tinutului nostru, dezvaluind pagini necunoscute ale istoriei pre-carpaticе.

Un spectru larg de tipuri de capodopere ale artei nationale si universale isi gasesc reflectia in creativitatea teatrului regional melo-dramatic (conform lui I. Franko), teatrul regional de papusi (conform lui M. Podhorjanka), teatrul regional de folclor, sarbatori nationale si festivaluri, teatrul dramatic Kolomyja (conform lui Gnat Hotkevych). Regiunea Ivano-Frankivsk a pastrat foarte multe traditii interesante, obiceiuri populare, legende sau mestesuguri care au disparut cu desavarsire in societatea urbana moderna. Sarbatorile moderne - la sat dar si in orase - se desfasoara cu participarea mestesugarilor nationali, a localnicilor talentati in broderie, olarie, tesutul covoarelor, sculptura, „pysanky”, care au mostenit talentul taramului Galitian.

Exista aici 1152 de comunitati religioase, 13 confesiuni, 10 manastiri, 2 seminarii teologice si un institut teologic.

Natura si ecologie

Regiunea are un relief bogat si divers: varfurile inalte ale Muntilor Carpati, poalele pitoresti ale dealurilor. Padurile din regiune formeaza cea mai mare parte a fondului forestier al Ucrainei. Resurse de apa: raurile Nistru si Prut cu afluentii lor. Solul – de padure, podzol. Resurse minerale: au fost descoperite 160 de zacaminte cu 24 tipuri diferite de minereuri. In teritoriile ivano-frankivsciene sunt plasate principalele terenuri petroliere si zacaminte de gaze din zona carpatina. Cele mai mari zacaminte se gasesc in terenul petrolier de la Dolynsk, terenurile petroliere si zacamintele de gaz de la Bytkiv-Babchynsk, zacamintele de gaz de la Bohorodchansk. Resursele minerale non-metalice sunt reprezentate de zacaminte importante de saruri de potasiu si magneziu si de apele minerale cu efecte curative.

Regiunea Ivano-Frankivsk acopera un teritoriu de 13,9 mii de metri patrati. Regiunea este impartita in trei tipuri distincte de forme de relief: campie, dealuri si munte. Altitudinea reliefului creste dinspre nord-est catre sud-vest. Zona de campie este situata in partea de sud-vest si se invecineaza cu raul Nistru. Aici este situat si centrul regiunii – orasul Ivano-Frankivsk (plasat la o altitudine de 255 m de asupra nivelului marii). Zona centrala este formata din dealuri (cu o inaltime de 400-600 m).

Zona montana este ocupata de Carpatii de Est, care sunt impartiti in patru lanturi muntoase: Chornohora, Horhany, Hryniava, Chyvchyny. In Chornohora se afla Muntele Hoverla (2061 m) – cel mai inalt varf din Ucraina.

Clima regiunii este una de tip continental. Iernile sunt blande, iar verile sunt calduroase. Temperatura medie anuala este de maxim +21 grade Celsius si minim – 4 grade Celsius. In Muntii Carpati clima este mai aspra si se modifica odata cu cresterea altitudinii. Temperaturile medii sunt mai joase decat in zonele pre-montane. Aceste conditii climaterice favorizeaza petrecerea vacantelor, desfasurarea activitatilor de agrement si a celor balneare si de tratament pe tot parcursul anului. Zapada acopera Carpatii pana la cinci luni pe an, facand astfel posibila dezvoltarea sporturilor de iarna. Raurile, in cea mai mare parte izvorasc din munte si creeaza cascade si caderi de apa care pot fi folosite pentru turism acvatic. Cele mai mari rauri sunt Nistru si Prut. Raul Prut izvoraste de e teritoriul regiunii, din Muntele Hoverla.

Ivano-Frankivsk este una dintre zonele cele mai bogate in paduri din Ucraina. 41% din teritoriul acesteia este acoperit de padure; campia este acoperita cu paduri de foioase, iar dealurile - cu paduri de conifere. In padurile de conifere exista foarte multi brazi. Exista, de asemenea, pasuni sub-alpine la altitudini de peste 1500 m.

Diversitatea habitaturilor face posibila existenta unei mari varietati de animale, probabil cea mai mare de pe teritoriul Ucrainei. Vanatul anumitor tipuri de animale si pasari este permis in sezoanele de vanatoare. Se pot vana mistreti si caprioare, dar numai de catre vanatori autorizati.

Parcul national carpatin acopera o suprafata de 503 kilometri patrati din zona muntoasa. Acesta include izvoarele raurilor Prut si Chorny Cheremosh, precum si Muntele Hoverla. Principalul rol al acestui parc este de a ajuta la pastrarea formelor de relief, a vegetatiei si a vietii salbatice,

creand astfel conditii propice pentru odihna si turism si familiarizand turistii cu resursele naturale si cu monumentele de istorie si cultura ale Regiunii.

Sistemele de transport, comunicatie si telecomunicatie

Distanța de la Ivano-Frankivsk până la punctele de trecere a frontierei de la granițele Ucrainiene este între 140 și 180 km.

Lungimea totală a rețelei de cale ferată care străbate regiunea este de 1.1 mii de km. În centrul regional se intersectează rute de cale ferată din 6 direcții. Trenuri internaționale circulă între Cernăuți-Peremyśl, Sankt Petersburg-Sofia, Moscova-Kiev-Sofia.

Lungimea soselelor pentru uz comun este de 4 169 km, incluzând 373 km de sosea cu statut de importanță națională. Transportul în comun cu autobuzul acoperă 442 de rute, incluzând 54 de rute municipale, 116 rute de lungă distanță și 19 rute internaționale. Regiunea este conectată prin linii de autobuz cu orase din Moldova, Polonia, Slovacia și Republica Cehă.

Aeroportul Internațional din centrul regiunii oferă zboruri internaționale către Rusia, SUA, zboruri charter către aproape orice țară a lumii.

În orașele din regiune funcționează 68 de centrale telefonice automate și 324 - în zonele rurale. Capacitatea totală a acestora trece peste 180 de mii de numere de telefon. Se oferă următoarele tipuri de metode de comunicare: e-mail, telefonie mobilă, pager și conectare a camioanelor aflate în trafic, Internet etc.

Regiunea Zakarpattya¹

Istoric

Zakarpattia este situată în partea de sud a Carpaților ucrainieni și a avut, de-a lungul timpului, mai multe denumiri "Rusia ungurească", "Rusia carpatică", "Ucraina carpatică", "Ucraina trans-carpatică", iar începând cu anul 1946 (pe atunci parte integrală a URSS) a preluat numele de Oblast' Zakarpattia. Aceasta s-a constituit într-o punte de legătură între est și vest. Trecutul regiunii Zakarpattia este inseparabil legat de cel al slavilor de est

În istoria regiunii (în secolele IX-XI) a existat un moment important, și anume atunci când aceasta a fost învecinată cu sfera activă de influență a puternicului stat est slav – Rusia Kieveană, care, la acea vreme, deținea o cultură importantă atât materială, cât și spirituală.

Începând cu secolul al X-lea, aceasta a fost îndepărtată de pricina ei rădăcină est-slavă, iar până la mijlocul secolului XX Zakarpattia a fost, pe rând, parte a Regatului Ungar, Monarhia austriacă a Habsburgilor, Monarhia Duală, Republica Cehoslovacă, Ungaria horthistă, dar "rusynii" nu și-au pierdut niciodată esența lor slavă și nu au întrerupt relațiile economice și culturale cu națiunile aflate de aceeași parte a Carpaților.

La începutul anului 1939 s-a înființat pe teritoriul regiunii un nou stat – Ucraina carpatică, cu parlamentul local (Seim) care și-a ales primul președinte în persoana lui Avgustyn Voloshyn. În 15 martie 1939 trupele Ungariei horthiste a ocupat acest teritoriu și a întrerupt existența acestui stat.

După ce în Octombrie 1944 Armata Rosie a eliberat regiunea, Zakarpattia a fost proclamată stat independent – Ucraina transcarpatică care avea guvern propriu – Consiliul Național. Aceasta formă de stat a existat doar până în iulie 1945, momentul unirii cu URSS.

Zakarpattia este "fereastra Ucrainei către Europa". Aceasta regiune este situată într-o zonă importantă de intersecție a zonelor de frontieră cu țările vecine. Nu este întâmplător faptul că cooperarea transfrontalieră reprezintă o direcție prioritara a regiunii.

¹ Surse: Guvernul Ucrainei, Administrația Regională de Stat a Regiunii Zakarpattya, Camera de Comerț și Industrie Zakarpattya, Documentul "Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontalieră, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operațional Comun"

Structura Politica

Zakarpattia este impartita in 13 unitati administrativ-teritoriale: 4 regiuni in orasele (Uzhgorod, Mukachevo, Khust, Berehovo) si 13 raioane.

Forma de autoritate

Conducerea administratiei regionale de stat in Zakarpattia include un Presedinte, un prim Vice Presedinte si cinci Vice-Presedinti.

Presedintii administratiilor de stat locale formeaza, conform legilor aplicabile in Ucraina, componenta administratiilor de stat locale.

In cadrul alocarilor de buget pentru sustinerea respectivelor administratii locale, presedintii acestora stabilesc structura administratiilor de stat locale.

Numarul de birouri, de departamente si alte sub-divizii structurale ale administratiilor de stat locale, precum si alte stipulari, sunt ratificate de catre Cabinetul de Ministri al Ucrainei.

Frontiere

Regiunea Zakarpattia este situata in zona de vest a Ucrainei. Are o suprafata de 12,8 mii km². Regiunea se invecineaza cu regiunile Lvov si Ivano-Frankivsk. In partea de nord, vest si sud a regiunii se intinde frontiera cu Polonia, Slovacia, Ungaria si Romania. Centrul administrativ se afla la Uzhgorod.

Populatie

Numarul total al populatiei este de 1246 mii de persoane. Densitatea populatiei constituie 97.3 persoane pe 1 km². Exista 594 de asezari (orase, comune si 765 de sate), dintre care 164 cu 1-499 locuitori, 286 cu 500-1999 locuitori, 142 cu 2000-49999 locuitori, iar 2 cu mai mult de 50000 de locuitori. Cele mai mari orase sunt Uzhgorod, Mukachevo, Svalyava, Vynohradovo si Berehovo.

Potentialul Economic

Industrie

Suprafata impadurita a regiunii face posibila dezvoltarea prelucrarii lemnului (productia de mobila si cherestea) si a producerii de rasini naturale (materie prima lemnoasa). In plus, faciliteaza dezvoltarea unor alte domenii cum ar fi industria alimentara (productia de vinuri si cogniacuri, alimente conservate), industria usoara (incaltaminte, caciuli/baticuri, imbracaminte, tricotate), inginerie mecanica (scule-unelte, motoare electrice, armaturi / garnituri pentru conducte etc.). Segmentul alimentar in structura productiei de bunuri de larg consum detine o pondere de 45%.

Agricultura

Principalele culturi din domeniul agroindustrial sunt cele de cereale (grau de toamna si porumb), cartofi si legume, dar sunt foarte bine dezvoltate si horticultura si viticultura. In 1999 productia totala de cereale era de 175,8 mii tone, seminte de floarea soarelui – 1,3 mii tone, cartofi – 378,2 mii tone. S-au produs, de asemenea, 76,1 mii tone carne, 363,4 mii tone lapte si 241,9 milioane oua. La inceputul anului 1999 existau 1400 de ferme in regiune.

Turism

In prezent, Zakarpattia este considerata a fi o zona ecologica si naturala a Ucrainei.

Structura geografica a regiunii ofera posibilitatea de petrecere a timpului liber pe tot parcursul anului. Sporturile montane, conditiile climaterice, apele minerale si cele curative reprezinta oportunitati pentru o reala dezvoltare a turismului local.

Exista peste 100 de statiuni turistice in regiune (hoteluri, baze de tratament, pensiuni turistice si statiuni) care, in anul 2005 de exemplu, puteau sa gazduiasca peste doua mii de persoane in acelasi timp.

Turismul rural si ecologic este dezvoltat in special in zonele muntoase ale raionului Rahiv.

In anul 2005, in regiunea Transkarpatia existau 63796 de turisti inregistrati cu un numar de 266786 nopti de cazare.

In 2005 existau 8436 IMM-uri inregistrate pe teritoriul regiunii, cu o medie de 6.8 IMM-uri la mia de locuitori.

Cultura si traditii

Originalitatea culturala a regiunii Zakarpattia se caracterizeaza prin traditiile pastrate de catre Ucrainenii – „rusyniv” care sunt impartiti, din punct de vedere etnic, in hutsuli, lemky si bojky. Fiecare grup etnic isi are specificul sau muzical „kolomyjky”, tehnici de broderit, ceremoniile sale specifice. Acestia traiesc in armonie cu cultura si traditiile ungarilor, germanilor, slovacilor, romanilor si a altor popoare. Surse importante cu privire la istoricul regiunii se gasesc in cronicile scrise in latina, maghiara, germana, ceha, slovaca, slava veche si in alte limbi. Transkarpatia este taramul de bastina al academicianului cu recunoastere internationala Igor Hrabar, a pictorilor, celebri in Europa, Adalbert Erdelly, Yosyp Bokshaj, Feodor Manaj, Andrij Kotsky, a unor compozitori importanti pentru cultura ucrainiana cum ar fi Dezyderij Zador, Stepan Marton, Yevgeny Stankovych, a cantaretului Hizepa Tsipola etc.

Natura si ecologie

Formele de relief din Zakarpattia: munti si dealuri acoperite cu paduri de foioase si conifere, pasuni alpine. Resurse de apa: cele mai mari rauri sunt Tisa, Borzhava, Tereblya. Exista si cateva lacuri. Solul – predominant este format din detrita bruna, dar exista si turba. Clima predominanta e cea moderat-continentala, debitul ploilor atinge 700-1000 mm. Resurse minerale: zacaminte de polimetal, alunit, perlita, zeolit, liparit, roci de sare in zacamantul de la Solotvynsky precum si extractie de caolin. Au fost gasite 13 zacaminte de calamina (var, magnezit, marmura), au fost descoperite si analizate aproximativ 360 surse de ape minerale diferite din punct de vedere chimic si din punct de vedere al proprietatilor curative.

Sistemele de transport, comunicatii si telecomunicatii

Sistemul de transport in regiunea Zakarpattia este unul relativ avansat. Lungimea totala a soselelor depaseste 3,5 mii km, 97 % din acestea avand suprafata consolidata.

Coridorul international de transport acopera ruta Lisabona-Trieste. Ruta (Trieste)-Lubľana-Budapesa-Kiev-Volgograd face legatura intre Europa de Vest si cea de Est, retelele de cale ferata si de transport fluvial care au ca scop facilitarea transportului de marfuri si in directia Europa-Asia.

In zona de granita exista 19 puncte de trecere a frontierei si birouri vamale, situate pe o lungime de 467,3 km.

Trecerea frontierei pe calea aerului este asigurata prin Aeroportul Uzghorod.

Reteaua de cale ferata in regiune are o lungime de 1476 km. Din acestia, 785 km sunt cai ferate principale, dintre care jumatate sunt electrificate. In ceea ce priveste infrastructura de telecomunicatii, ZAT-„Utel” acopera orasul Uzhorod si doi operatori de telefonie mobila (UMS si GSM) formeaza centrul regional al retelei de infrastructura. Conectarea la Internet este asigurata de 14 furnizori.

ANALIZA SITUAȚIEI COMUNE

Aria prezentei strategii reunește zone și comunități cu puternice legături istorice și culturale. Este caracterizată și de multe trăsături geografice și ecologice comune. Astfel, prezenta strategie a fost elaborată având ca punct de plecare acest bagaj comun și ca sprijin programele de cooperare transfrontalieră comună în această regiune de graniță, care au fost introduse cu scopul de a elimina disparitățile sociale și economice și de a apropia populațiile acestor țări învecinate. Locuitorii acestor regiuni separate, sunt legați de o moștenire culturală comună și de tradiții religioase comune.

POPULATIA¹

Aria prezentei strategii cuprinde 3.523.412 locuitori. Din totalul locuitorilor, 25% îi reprezintă cetățenii români și 75% cetățenii ucrainieni. Densitatea medie a populației este de aproximativ 82 loc/km² în Maramureș, 83 loc/ km² în Satu Mare, 97 loc/ km² în Zakarpatska și 100 loc/ km² în Ivano-Frankivska. Aceasta reprezintă o medie de 94 loc/Km², la nivelul mediei României, peste media Ucrainei și sub cea Europeană (EU27).

Cifra medie pune în evidență o ușoară majoritate a populației rurale (57,9%), în întreaga regiune. Diferențele sunt mai mari în partea ucraineană, în partea română, județul Maramureș înregistrându-se o majoritate a populației urbane față de cea rurală. Analizând datele medii se poate afirma, că structura populației din aria strategiei este una echilibrată, față de media europeană EU-27, diferențele nefiind mari. În ceea ce privește densitatea populației zonele rurale la nivelul EU-27² reprezintă 93% din teritoriu. 20% din populație trăiește în zone predominant rurale și 38% trăiește în zone semnificativ rurale.

În ceea ce privește zona acoperită de strategie, majoritatea populației trăiește în mediul rural în regiunile din Ucraina (cifra medie până la 60%) și în Satu Mare (56,7%); în mediul urban în Maramureș (58,8%).

Structura de vârstă

În ceea ce privește structura de vârstă a populației se poate afirma că, în cea mai mare parte a ariei strategiei, proporția locuitorilor de vârstă pre-productivă este mai mare decât proporția locuitorilor de vârstă post-productivă (vezi Anexe). Singura excepție este Ivano-Frankivska unde trăiesc mai mulți locuitori de vârstă post-productivă decât de vârstă pre-productivă. Cu toate acestea, indicii de vârstă al populației la nivelul ariei strategiei este relativ ridicat (în medie 90,7% , variind de la 65,3% în Maramureș până la 108,4% în Ivano-Frankivsk), ceea ce arată că proporția populației pre-productive este mai ridicată decât populația post-productivă. Cea mai mică proporție de populație post-productivă este înregistrată în Maramureș și Satu Mare (11-12%).

Cea mai ridicată proporție a populației de vârstă pre-productivă este înregistrată în regiunea Zakarpatska și cea mai mică în regiunea Satu Mare iar, în totalitate, proporția populației de vârstă pre-productivă în aria strategiei este de 19,6%. Există o variație a proporției populației productive între 58,7% (Ivano-Frankivska) până la aproape 71% (Maramureș și Satu Mare).

Față de mediile europene EU-27³ se poate observa că proporția populației pre-productive este mai ridicată în regiune iar cea a populației post-productive mai scăzută. Media populației productive a regiunii este sub cea EU-27 (62,5 % față de 67,2%).

Cea mai mare parte a regiunii strategiei poate fi caracterizată printr-o tendință de scădere a populației (vezi Anexa 2), cauzată de pierderile naturale și cotă ridicată a pierderilor prin migrație (52,8% din totalul pierderilor). Niveluri ridicate ale pierderilor prin migrație sunt înregistrate în Maramureș (82,6% din totalul pierderilor) și Zakarpatska (76,7% din totalul pierderilor). De precizat că nici una dintre zone nu înregistrează spor natural, acest fapt fiind cu atât mai mult accentuat de nivelul ridicat al migrației. Nivelul ridicat al migrației este foarte periculos, având în vedere faptul că, cea mai mare parte a locuitorilor care părăsesc zona, sunt de vârstă productivă. El poate cauza o criză a forței de muncă și o îmbătrânire

¹ Sursa inițială: Documentul "Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontalieră, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operațional Comun"

² COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL AND THE EUROPEAN PARLIAMENT - Employment in rural areas: closing the jobs gap, Brussels, 21.12.2006 COM(2006) 857 final

³ Eurostat yearbook 2007

semnificativă a societății în viitor. De asemenea, reducerea migrației forței de muncă ar putea fi completată de o sprijinire a mobilității forței de muncă în interiorul regiunii strategiei.

Naționalitățile

Referitor la naționalități¹, în partea ucraineană, la nivelul Zakarpatska caracterul populației prezintă o compoziție multinațională. În conformitate cu datele recensământului din 2001, reprezentanții a mai mult de 100 de naționalități și grupuri etnice trăiesc în regiune. Datele relevă faptul că ucrainenii reprezintă majoritatea în structura populației regiunii (80,5%), în timp ce maghiarii reprezintă 12,1%, românii – 2,6% și rușii – 2,5%. În ceea ce privește limbile, structura e omogenă. 81% din populația regiunii are ca limbă maternă ucraineană, 12,7% maghiara, 2,6% româna.

La nivelul regiunii Ivano-Frankivska, este prezentă aceeași structură multinațională a populației. În conformitate cu datele aceluiași recensământ mai mult de 90 de naționalități sau grupuri etnice sunt prezente în regiune. În structura populației, 97,5% sunt ucrainenii. Limba maternă este limbă oficială pentru 97,8% din populația regiunii, în timp ce 1,8% au ca limbă maternă limba rusă.

În zona românească acoperită de prezenta strategie, la nivelul județului Maramureș structura populației după naționalitate, conform recensământului² populației, din 2002, se prezenta după cum urmează: români 82,02 %, maghiari 9,07 % și ucraineni 6,67 %. În ceea ce privește structura populației după limba maternă, 83,42 % dintre cei care locuiesc în acest județ au ca limbă maternă limba română, 8,80 % limba maghiară, și 6,56 % limba ucraineană.

La nivelul județului Satu Mare structura populației după naționalitate, conform recensământului populației, din 2002, se prezenta după cum urmează: români 58,83 % și maghiari 35,19 %. În ceea ce privește structura populației după limba maternă, 59,4 % dintre cei care locuiesc în acest județ au ca limbă maternă limba română, și 39,05 % limba maghiară.

După cum se poate observa, în partea ucraineană cea mai mare parte a populației este de naționalitate ucraineană: 80,5%, respectiv 97,5%. Minoritățile importante sunt cea maghiară, română și cea rusă, ponderea minorităților fiind mai accentuată în Zakarpatska. Situația cu privire la majorități este asemănătoare în parte română, populația de naționalitate română reprezentând, pe cele două județe 82,02%, respectiv 58,4% din totalul populației. Regiunile diferă în mod semnificativ însă ca valori, în ceea ce privește minoritățile. Trei dintre cele patru regiuni cuprinse de strategie, sunt locuite de minorități în proporție mai mare, și anume: Zakarpatska (maghiari 12,1 %, români 2,6%), Maramureș (maghiari 9,07 % și ucraineni 6,67 %), cel mai vizibil fiind județul Satu Mare, unde diferența dintre românii majoritari și cea mai importantă minoritate este de numai 24 % (români 58,83 % și maghiari 35,19 %).

Barierile lingvistice pot afecta contactele și cooperarea economică transfrontalieră. Uneori, sunt utilizate în scopul comunicării limbile străine (cel mai frecvent limba engleză).

Structura așezărilor umane

Principalele centre urbane ale regiunii acoperite de strategie sunt Satu Mare și Baia-Mare, în partea română și Uzhgorod și Ivano-Frankivsk, în partea ucraineană. Orașele principale joacă un rol important la nivel național și au un impact transfrontalier în privința consumului, culturii, traficului și a ocupării forței de muncă.

La nivel regional există mai multe centre. Aceste orașe furnizează diferite servicii microregiunilor. Cu toate acestea, nivelul serviciilor furnizate este scăzut, iar mediul instituțional și economic este mai sărac decât în marile orașe vest-europene.

Micile orașe nu au cunoscut același ritm de dezvoltare și au căpătat alura de orașe reprezentative la nivel de județ în ultimii zece ani. În anii '90, cea mai mare parte dintre ele și-au pierdut baza economică; actualmente, piața forței de muncă depinde de condițiile economice oferite de marile orașe sau în viitor de existența IMM-urilor locale. Multe dintre aceste orașe au potențial pentru dezvoltarea turismului: munții și sursele termale oferă extraordinare oportunități pentru sectorul de turism.

Localitățile mici din regiunea transfrontalieră (500 – 2000 de locuitori) sunt tipice ca așezări umane în regiunea transfrontalieră: mai mult de 73% din totalul așezărilor au mai puțin de 2000 de locuitori. Multe dintre ele sunt situate în teritorii periferice, în munți sau de-a lungul graniței. Aceste așezări și-au pierdut, în

¹ All-Ukrainian Population Census 2001

² Recensământul Populației și al Locuințelor 2002

mod treptat, o parte din populație și sunt marcate de sărăcie. Situația lor economică, socială și ocupațională este una problematică.

Regiunea acoperită de strategie se înscrie în tendințele de la nivelul Uniunii Europene. Pe un orizont de timp de 15 ani nu există modificări majore între populația structura populației pe mediu rural/urban în niciuna din cele patru județe/oblast.

Totuși două procese la scală largă de modificări demografice se înregistrează și în această zonă: o tendință de urbanizare de lungă durată extrăgând populația și unele activități economice din zone rurale mai izolate către mediul urban și către zone rurale mai accesibile și un flux invers, de ieșire din mediul urban către zone rurale accesibile (o tendință care a profitat de dezvoltarea transporturilor și a infrastructurii ITC) sub presiunea unui stil de viață urbanizat. Ca rezultat, părți din zona rurală prezintă creșteri economice și îmbunătățiri ale infrastructurilor la nivelul zonelor urbane. În contrast, celelalte zone rurale, în special cele izolate, sunt "golite" de populație și de activitate economică.

În ceea ce privește structura de vârstă, localitățile rurale sunt localități cu tendință de îmbătrânire mai accentuată decât zonele urbane. Ar mai fi de precizat și existența unei migrații ridicate a forței de muncă din regiune, atât din zonele urbane, dar mai ales din zonele rurale, pentru care nu există date statistice clare, estimările medii situându-se la nivelul zecilor de mii de persoane.

În concluzie, se poate afirma că tendința de îmbătrânire a populației și proporția ridicată a populației rurale, agravată de o situație periferică generală a regiunilor acoperite de strategie, la nivel național, reprezintă obstacole importante în calea dezvoltării economice, în vreme ce, existența moștenirii culturale comune și a tradițiilor unei cooperări pașnice a diverselor naționalități furnizează oportunități unice în același timp.

NATURA ȘI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR¹

Unele părți reduse din regiunea strategiei reprezintă zone de șes (părți din regiunile Ivano-Frankivska, Zakarpatska și Satu Mare), în timp ce aria principală cva acoperire geografică o reprezintă zonele de deal și de munte.

La începutul anilor '90, situația mediului înconjurător în aria strategiei s-a îmbunătățit ca urmare a scăderii activităților industriale, pe fondul reformelor, care au deteriorat în mare măsura mediul înconjurător.

Rezervoarele de apă ale teritoriului descris, aparțin bazinului Tisei. Inundațiile reprezintă un real pericol pentru populația din regiune, care nu a putut fi prevenit de mai multe ori în ultimii ani, ca și consecință, printre altele, a unei utilizări non-durabile a principalelor resurse forestiere din zona de captare. Astfel, controlul inundațiilor rămâne una dintre problemele majore în regiunea de graniță România-Ucraina. În România, pe lângă problema inundațiilor, alunecările de pământ sunt considerate ca fiind principala sursă pentru situațiile de urgență. Ca și rezultat al puternicelor eroziuni fluviale a malurilor sunt puse în pericol multe dintre teritoriile locuite.

Activitățile miniere - cele în desfășurare, minele abandonate, precum și exploatarea în conservare - reprezintă o altă amenințare importantă la adresa calității apei la nivel local dar și la scară regională.

Aria strategiei dispune de o bogată biodiversitate, cu ecosisteme bine conservate. Arii protejate cu valori naturale și culturale semnificative, pot fi identificate pe mai multe nivele. În aria descrisă sunt situate mai multe parcuri naturale. Munții Carpați care acoperă cea mai mare parte din teritoriu oferă un ecosistem natural unic, de valoare europeană. Au fost create numeroase sisteme de parcuri naturale, pentru conservarea și protejarea peisajelor. Munții Carpați găzduiesc zone de pădure preistorică renumite în Europa, zone alpine de floră și faună unice. În aria strategiei mai multe arii special protejate și importante zone populate de păsări, precum și site-uri de Interes Comunitar, sunt destinate protejării plantelor și animalelor și habitatelor acestora.

Pe lângă acestea, relativa izolare a zonelor din imediata vecinătate a frontierelor asigură condiții favorabile pentru numeroase specii rare și vulnerabile. Până în prezent, singurele habitate pentru aceste

¹ Sursa inițială: Documentul "Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontalieră, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operational Comun"

plante și specii de animale pe cale de dispariție sunt acelea în care mișcarea bunurilor și a populației este supusă restricțiilor ("efectul zonei de graniță").

Utilizarea, în scop agricol a pământului, este caracteristică pentru aria strategiei. Perspectivele și scenariile actuale de dezvoltare ale sectorului agricol vor avea, prin urmare, un impact important asupra calității mediului natural și în consecință, și asupra atractivității zonei, în general.

În concluzie, se poate afirma ca regiunea dispune de resurse naturale unice, a căror exploatare poate contribui în mod considerabil la dezvoltarea economică a zonei, în principal prin dezvoltarea sectorului de turism. Cu toate acestea, vulnerabilitatea sistemelor necesită o abordare precaută și o aplicare strictă a principiilor durabilității.

STRUCTURA ECONOMICĂ¹

PIB²

În general, dezvoltarea economică în regiunea strategiei este deficitară. Statisticile arată că PIB-ul pe cap de locuitor, în fiecare dintre județe/oblast, în 2004, dată la care existau date pentru toate regiunile, era situată sub media națională din fiecare țară iar PIB/locuitor este sub 14 % din media europeană. Cel mai ridicat nivel al PIB/locuitor este înregistrat în Satu Mare, 13,8% din media UE. Un nivel extrem de coborât este înregistrat în regiunile din Ucraina, cu o medie de numai 3,2% din media UE (Ivano-Frankivska), respectiv 2,6% (Zakarpatska). Contribuția județelor Maramureș și Satu Mare la PIB național este de 3,3% din totalul național. Contribuția oblast Zakarpatska și Ivano-Frankivska PIB național este de 3,6%.

Structura economică diferă de la o țară la alta. Defalcarea valorii adăugate de sectoarele de piață la PIB, la nivel național, la nivelul anului 2005³, arată faptul că, sectorul de servicii are cea mai importantă contribuție în cadrul PIB-ului regiunii strategiei, de la 57% (în zona românească) la 55 % (în zona ucraineană). Valoarea adăugată a sectorului industrial variază de la 32% din PIB național, în cazul Ucrainei, la 35% din PIB național, în cazul României. Datele păstrează o structură asemănătoare și în ceea ce privește structura PIB pe ramuri, în cazul județelor Maramureș și Satu Mare, unde există date: Maramureș - 25,56% din PIB industrie, 13,18 % din PIB agricultură, 5% din PIB construcții, 56,26% din PIB servicii, Satu Mare - 27,8 din PIB industrie, 11,4% din PIB agricultură, 6,1% din PIB construcții și 54,7% din PIB agricultură.

Piața forței de muncă

Situația ocupării forței de muncă în aria strategiei nu este echilibrată: nivelul ocupațional este mai ridicat în orasele mari din regiune. Este de precizat că există o diferență majoră între populația ocupată și populația angajată. În conformitate cu Anuarul Statistic al României 2006 "populația ocupată cuprinde (...) toate persoanele de 15 ani și peste, care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (...) în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii"⁴. Considerând faptul că activitățile agricole sunt, în general, activități de subzistență s-a luat în considerare în această analiză structura populației ocupate, fiind mai cuprinzătoare, și nu a salariaților.

Conform datelor din Eurostat Yearbook 2008⁵ mai mult de un sfert (29.4 %) din micile ferme agricole la nivelul EU-27 erau localizate în România și mai mult de 1/5 din forța de muncă din agricultură. Cu un grad de ocupare al forței de muncă în agricultură de 40,1% (Maramureș), respectiv 41,6% (Satu Mare), față de o medie de 6,14% la nivelul EU-27 în 2005, lucrurile sunt dezechilibrate. Situația se prezintă în același fel și la nivelul Ucrainei, cu un grad de ocupare în agricultură de 36,5% în Zakarpatska, respectiv 36,0% în Ivano-Frankivska.

În ceea ce privește populația din zonele rurale, problema nu o constituie volumul populației din aceste zone, volumul înscriindu-se în nivelurile înregistrate la nivelul EU-27⁶, unde 20% din populație trăiește în zone predominant rurale și 38% trăiește în zone semnificativ rurale. Principalul aspect ce trebuie evidențiat îl constituie un nivel foarte ridicat de ocupare al forței de muncă în agricultură, care denotă atât

¹ Sursa inițială: Documentul "Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontalieră, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operațional Comun"

² Sursa: State Statistics Committee of Ukraine (s-a folosit 1 EUR = 7,62 UAH), Institutul Național de Statistică a României (s-a folosit 1 EUR = 3,3395 RON)

³ Sursa: World Bank

⁴ Anuarul Statistic al României 2006

⁵ Sursa: Eurostat yearbook 2007

⁶ COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL AND THE EUROPEAN PARLIAMENT - Employment in rural areas: closing the jobs gap, Brussels, 21.12.2006 COM(2006) 857 final

o zonă rurală puternic deficitară în ceea ce privește sectorul terțiar și industrial, cât și o forță de muncă cu pregătire neadecvată pentru a prelua eventuala dezvoltare a acestor sectoare.

Ca urmare a numărului mare de persoane ocupate în agricultură, structura ocupațională în cele 4 județe/oblasturi din România și Ucraina este disproporționată și în ceea ce privește populația ocupată în industrie: 24,1% în Maramureș, 25,3% în Satu Mare, 14,6% în Zakarpatska și 17,4% în Ivano-Frankivska și servicii: 32,6% în Maramureș, 29,5% în Satu Mare, 42,3% în Zakarpatska și 41,0% în Ivano-Frankivska. Mediile europene EU-27¹ se situează la ~ 22% populație ocupată în industrie și ~ 68% populație ocupată în servicii. Singurele excepții sunt Maramureș și Satu Mare, care din punct de vedere al ocupării în industrie se situează aproape de mediile europene.

Șomajul în aria eligibilă a crescut în timpul perioadei de tranziție. Majoritatea industriilor au trecut prin restructurări, iar zonele monoindustriale au fost nevoite să se reprofileze, drept urmare șomajul a crescut rapid. Rata șomajului în regiunile acoperite de strategie variază de la 3,4% Satu Mare și 4,5% în Maramureș, la 8,2% în Zakarpatska și 9,8% în Ivano-Frankivska. Există diferențe din punctul de vedere al ratei șomajului între regiunile din cele două țări. Cele două județe din România se află atât sub media națională, în ceea ce privește anul de referință 2005 (5,9%² sau o altă medie 7,2%³), cât și sub cea EU-27 (rata medie a șomajului la nivelul EU-27, în 2005 a fost de 8,9%). În schimb, în cele două oblast din Ucraina⁴, Zakarpatska și Ivano-Frankivska, rata șomajului se află atât peste națională, cât și peste cea EU-27 (7,2% în Ucraina, în 2005, respectiv 8,9% la nivelul EU-27).

Structura economică și inovarea

Regiunile din aria strategiei au o pondere de contribuție relativ medie la PIB național, pentru fiecare țară în parte (1,8% Maramureș și 1,5% Satu Mare la PIB României în 2004, respectiv 1,5% Zakarpatska și 2,1% Ivano-Frankivska la PIB Ucraina în 2004). Există diferențe semnificative în ceea ce privește numărul de întreprinderi/1000 locuitori. În partea română este înregistrat cel mai mare număr de IMM-uri la mia de locuitori (Maramureș 17,3 IMM/1000 locuitori, respectiv Satu Mare 18,4 IMM/1000 locuitori, în 2005) iar cel mai mic în Ucraina (Zakarpatska 6,8 IMM/1000 locuitori, respectiv Ivano-Frankivska 5,2 IMM/1000 locuitori, în 2005). În partea română densitatea IMM s-a situat atât sub media pe țară în 2005 (18,9 IMM/1000 locuitori⁵), și mult sub media EU-27 (39,3 IMM/1000 locuitori⁶). În partea ucraineană, densitatea IMM s-a situat peste media pe țară în Zakarpatska și sub media pe țară în Ivano-Frankivska în 2005 (6,3 IMM/1000 locuitori⁷ în Ucraina), și mult sub media EU-27.

La nivel național, în România și Ucraina există diferențe față de mediile EU-27 și în ceea ce privește numărul de angajați în sectorul IMM față de total angajați. Astfel, față de o medie EU-27⁸ de 66,7% angajați în sectorul IMM din total angajați, în România media este de 58,2%, iar în Ucraina de numai 19,6%. De asemenea, contribuția la valoarea adăugată a sectorului IMM se situa la nivelul EU-27 la 56,9%, iar la nivelul României la numai 44,5%. În Ucraina⁹, din totalul volumelor vândute în anul 2005, doar 5,5% erau realizate de către sectorul IMM.

Chiar dacă sub mediile europene sau naționale, sectorul IMM din cele patru județe/oblast din regiunea prezentei strategii au un rol important, după cum relevă datele de mai sus, în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, veniturile la nivel de regiune și la nivel național și în ceea ce privește dezvoltare economică. Cu toate acestea, există o serie de bariere, în dezvoltarea acestor întreprinderi și, implicit, bariere în reducerea curenților competitivității economice. Din păcate, la nivelul regiunii obiect al prezentei strategii nu există studii sau analize referitoare la nevoile sau piedicile resimțite de IMM în activitate sau în dezvoltare. Singurele elemente care ar putea fundamenta analiza la acest nivel se referă la interviurile cu reprezentanții mediului de afaceri și ai administrațiilor publice locale, implicați în toate etapele formulării strategiei, studiile de la nivelul Uniunii Europene, realizate pe eșantioane reprezentative de IMM sau strategii deja formulate pe diferite sectoare¹⁰.

¹ Calcule proprii pornind de la datele Eurostat Employment and unemployment (Labour Force Survey)

² Anuarul Statistic al României 2006

³ Eurostat yearbook 2007

⁴ State Statistics Committee of Ukraine

⁵ Eurostat – Statistics in focus 31/2008 - Enterprises by size class - overview of SMEs in the EU

⁶ Eurostat – Statistics in focus 31/2008 - Enterprises by size class - overview of SMEs in the EU

⁷ State Statistics Committee of Ukraine

⁸ Eurostat – European Business

⁹ State Statistics Committee of Ukraine

¹⁰ Strategia Regională de Inovare a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest (Transilvania de Nord)

Retehnologizarea a fost cuvântul cheie în perioada aceasta în întreaga regiune. Pornind de la firmele mari, de stat, dezvoltate pe o schemă geoeconomică monoindustrială, IMM care au apărut în regiune, fie beneficiind doar de experiența dobândită sau de specialiștii fostelor firme de stat, fie chiar pe infrastructura acestora, au fost nevoite să adopte în producție tehnologii de ultimă generație, pentru a face față concurenței sau pentru dezvoltare, de exemplu în cazul industriei alimentare sau a firmelor de producătoare de mașini și echipamente. Ca atare, ponderea relativ ridicată a firmelor mici și mijlocii poate însemna o bază de producție modernă, pregătită pentru inovație și dezvoltare

Nivelul scăzut de tehnologizare sau utilizarea unor tehnologii și echipamente cu durată de viață depășită, reduce productivitatea în mai toate sectoarele economice ale regiunii, acestea datorându-se în principal lipsei resurselor financiare, fapt ce împiedică accesul la finanțări externe. Accesul IMM la capital este scăzut și, implicit, scăzut este și accesul la tehnologii noi, potențialul de introducere a produselor inovative fiind scăzut. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri, inclusiv cea în domeniul inovării precum și serviciile suport sunt într-o fază incipientă, IMM având acces extrem de limitat la consultanță de specialitate.

Cultura managerială este încă într-o fază de "încercări". Sunt de evidențiat capacitățile limitate în ceea ce privește diverse forme de management al firmei și integrarea unei gândiri strategice. Lipsa de informare și de cultură managerială face ca majoritatea firmelor să adopte o strategie bazată în continuare pe reducerea costurilor în schimbul introducerii de produse inovative și a creșterii productivității. Este de remarcat, de asemenea, faptul că aceste curențe în cultura managerială se suprapun atât unei rezistențe crescute la schimbare organizațională, cât și unui nivel scăzut de delegare a responsabilităților pe nișe manageriale specializate (financiar, tehnic, resurse umane etc.).

Mai mult decât atât, simpla politică de eficientizare managerială nu mai poate de una singură să asigure avantaje competitive pe termen lung. Cum nu o poate face de sine stătător un mecanism de "process benchmarking". În fața creșterii costurilor salariale, a costurilor energetice, a lipsei personalului calificat, confruntate cu o concurență majoră din partea companiilor multinaționale sau a producătorilor de pe piețe cu mână de lucru mai ieftină, firmele au nevoie de schimbări radicale. Perioada în care atractivitatea mâinii de lucru ieftine din zonă constituia un avantaj major pentru companiile din regiunea strategiei a trecut. În fața acestor provocări companiile trebuie să schimbe modul de abordare a strategiilor proprii de dezvoltare. Este necesară trecerea de la etapa cumulată antreprenorial-managerial, la delegarea responsabilităților către manageri specializați, crearea de mărci și branduri locale puternice, acțiuni integrate de dezbateri și informare asupra inovării, pentru a evidenția cât mai mult importanța acesteia în dezvoltarea de avantaje competitive.

Chiar dacă lipsa personalului specializat în zonă, capabil să genereze inovație (tehnică sau organizațională) poate fi invocată ca o piedică în dezvoltare, mobilitatea redusă a managementului ca o frâna în fața schimbării/adaptării accentuează această curență.

Mecanismele de sprijin, dezvoltare și promovare ale IMM din zonă, comune sau de sine stătătoare (centre de cercetare și tehnologice, camere de comerț, structuri inter-firmă etc.), entități menite să ofere servicii mediului de afaceri, deși prezente au dificultăți în dezvoltarea unor procese destinate dezvoltării inovării și creșterii competitivității. Cooperarea dintre acestea, o condiție importantă în dezvoltarea și implementarea de proiecte relevante și de impact real, în cele mai multe cazuri este redusă sau limitată la acțiuni cu efecte de suprafață. Motivele sunt multiple: experiența redusă, lipsa personalului calificat, dificultăți de finanțare și implementare, infrastructură de afaceri precară, curențe de imagine și comunicare, dificultatea de a ieși dintr-un "*modus operandi*" cunoscut. În plus, oferind servicii mediului de afaceri din regiunea strategiei, caracteristicile acestui mediu de afaceri le afectează în mod direct activitatea. Chiar și în condițiile în care serviciile oferite de aceste entități ar fi de cea mai bună calitate, mediul de afaceri trebuie pregătit să le preia și să le pună în practică.

În același timp, este de precizat și existența unor deficiențe în ceea ce privește transferul de tehnologie de la universități, centre și institute de cercetare către mediul de afaceri: slaba cooperare cu mediul de afaceri; lipsa solicitărilor din partea firmelor; număr redus al parteneriatelor cu companii pe proiecte de cercetare și inovare; nivel redus al vizibilității relațiilor instituționale între mediul economic și centrele de cercetare; numărul scăzut de structuri intermediare sau slaba cooperare cu autoritățile publice locale.

O altă problemă identificată o constituie faptul că majoritatea IMM își dezvoltă afacerile într-un climat de izolare față de ceilalți actori de pe piață. Un studiu¹ realizat la nivelul României arată faptul că doar o treime din IMM și-au declarat afilierea ca membru într-o formă de asociere din categoria extra-firmă, „organizații de afaceri”. Spiritul de asociere se amplifică pe măsura ce întreprinderea este mai mare ca dimensiune. Astfel, mai mult de jumătate dintre întreprinderile din categoria mijlocie (54,9%) au statutul de membru în ceea ce, generic este denumit „organizații de afaceri”, în timp ce microîntreprinderile participă într-un procent de doar 25,1%. Cu alte cuvinte, izolarea în care lucrează IMM, în general, este mult mai accentuată la categoriile de mărime mai mică, ceea ce le face și mai vulnerabile în fața factorilor din mediul extern, cât și lipsei de surse de informații și schimb de experiență. Mai mult decât atât, IMM care nu erau încă într-o formă de asociere la data studiului nu aveau prognoze pozitive sau clar definite. 56,5% dintre firmele intervievate susțineau că nu intră în planurile lor să devină membru în vreo formă asociativă de acest tip, în timp ce pentru mai mult de un sfert dintre IMM (28,0%) înscrierea într-o asociație este o decizie asupra careia încă mai reflectează. Doar 12,8% erau decisi să devină membri într-un viitor apropiat. Studiul ne mai arată faptul că micro-întreprinderile sunt mai hotărâte să opteze pentru statutul de membru într-o formă asociativă.

Referitor la așteptările IMM ca afect al afilierii și participării în cadrul unei organizații de afaceri sunt este de specificat faptul că acestea sunt mai mult un mănunchi de beneficii și mai puțin avantaje singulare sau izolate. Cel mai important set de beneficii adună la un loc 96,7% dintre IMM și acest set cuprinde „schimb de informații și de experiență” și „posibilitatea de a stabili relații de comunicare cu alți parteneri”. Se poate spune că în urma asocierilor, majoritatea IMM așteaptă servicii generice. Un număr important de IMM, respectiv 33,8%, caută să obțină beneficii și mai tangibile, concretizate în „servicii”, iar 22,5% caută „nevoia de vizibilitate și recunoaștere în comunitatea” unde funcționează. Este relevant de specificat aici faptul că, în ceea ce privește ultimele două opțiuni „servicii” și „vizibilitate”, studiul nu analizează formele de asociere inter-firmă, umbrelă, care sunt asocieri dedicate chiar unor asemenea scopuri, în interesul propriilor membri/asociați. Din acest punct de vedere, referitor la deschiderea IMM pentru constituirea de asocieri inter-firmă (credit alliances, centre logistice, joint supply companies, lanțuri furnizor etc.) nu există date/studii cunoscute, nici la nivelul României, nici la nivelul Ucrainei.

Observatorul IMM Europene² ne poate oferi, la rândul său informații importante în ceea ce privește tendințele medii, la nivel european. Chiar dacă Ucraina nu intră în monitorizare, considerăm că rezultatele pot fi aplicate în scopul analizei și în această regiune.

Structura cifre de afaceri în noile și vechile state membre prezintă diferențe semnificative. Numărul IMM din NMS12³ care au înregistrat o cifră de afaceri mai mică de 150.000 EUR este de două ori mai mare în comparație cu IMM din statele din grupul EU-15⁴. În România, 59% din IMM erau în această categorie în 2005.

În ceea ce privește constrângerile în derularea și dezvoltarea afacerii, cererea, definită ca “putere de cumpărare” este cea mai importantă constrângere a IMM, în special a micro-întreprinderilor (mai mult de jumătate dintre ele au identificat-o ca o constrângere). În afara de problema cererii, două alte probleme afectează majoritatea IMM la nivelul Uniunii Europene: reglementările administrative și legislative (36% din IMM susțin că au întâlnit în ultimii doi ani probleme din acest punct de vedere) și problema disponibilității (35% dintre IMM) și a costurilor forței de muncă calificate (33% dintre IMM). Alte bariere indicate sunt dificultățile asociate accesului limitat la finanțare și lipsa managementului de calitate.

IMM din Uniunea Europeană au dedicat în cursul anului 2006, în medie 69 de unități om-zi în scopul îndeplinirii formalităților administrative. În medie, 8% din timpul total de muncă la nivelul IMM este dedicat acestui scop.

În conformitate cu veniturile declarate a fi realizate din exporturi (incluzând aici și livrările intracomunitare), un număr mare de IMM din Uniunea Europeană nu exportă deloc. Media EU-27 a IMM din total IMM, care realizează venituri din vânzări la export este de 8%. România se situează sub media EU-27, cu 7%. Principalele constrângeri identificate de IMM în derularea exporturilor sunt: insuficienta cunoaștere a piețelor de vânzare străine; scăderea competitivității prețurilor, datorită tarifelor de import; diferențele dintre reglementările de pe piețe naționale în cadrul Uniunii; carențe în resursele manageriale;

¹ “Spiritul de asociere al IMM” – Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici, Mijlocii și Cooperative (România)

² Flash Eurobarometer 196 - Observatory of European SMEs - Fieldwork of the survey: November 2006 – January 2007

³ NMS12 = 12 Noi State Membre (Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, România, Slovacia, Slovenia, Ungaria)

⁴ EU-15 = Austria, Belgia, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Marea Britanie, Olanda, Portugalia, Spania, Suedia

reglementările de pe piețele destinație non-UE; natura produselor și serviciilor oferite care nu oferă oportunitatea identificării unei piețe externe; existența barierelor de comunicare (limba).

Referitor la parteneriatele externe, în medie, 5,2% dintre IMM din Uniunea Europeană (EU-27) au obținut venituri din parteneriate externe, fie ele puncte de lucru, sucursale, filiale în afară, fie joint-ventures. Din acest punct de vedere România se situa sub media EU-27, cu 3,3% IMM, dar peste media NMS12, la 2,9%.

Destinația parteneriatelor externe ale IMM din Uniunea Europeană este preponderent chiar Uniunea Europeană. 77% din punctele de lucru, sucursale, filiale sau joint-ventures constituite ale IMM din Uniunea Europeană sunt chiar pe teritoriul EU-27, în timp ce procentul IMM care înregistrează exporturi pe teritoriul EU-27, din total IMM, este de 72%. Doar 4% din IMM au declarat că exportă în Europa, în alte state decât cele membre EU-27.

Cheltuielile anuale cu marketingul ale IMM din UE s-au situat la o medie de 3,6% din cifra de afaceri. În medie, IMM din statele membre EU-15 au alocat bugetului de promovare 3,7% din CA, în timp ce, IMM din statele membre EU-12 doar 3,0%. În valori absolute, IMM din UE au alocat aproximativ 57.000 EUR/an bugetelor de marketing.

În ceea ce privește schimburile comerciale, conform Ministerului Român de Externe¹ relațiile economice dintre România și Ucraina se prezentau după cum urmează:

	Valoare mil. USD		
	2005	2006	2007
Total, din care:	692,1	1131,9	1526,5
Export	167,5	424,3	741,5
Import	524,6	707,6	784,9
Sold	- 357,1	- 283,3	- 43,4

La 31 decembrie 2007 în România erau înregistrate 306 societăți mixte româno-ucrainiene, valoarea capitalului străin investit fiind de 8,64 milioane dolari SUA, Ucraina ocupând locul 54.

De asemenea, conform informațiilor Ambasadei României la Kiev², la 30.11.2006, volumul schimburilor comerciale ale României cu Ucraina a fost 978,8 milioane dolari SUA, din care export 370,3 milioane dolari SUA și import 608,5 milioane dolari SUA.

Soldul balanței comerciale a fost de – 238,2 milioane dolari SUA.

Structura schimburilor comerciale se prezenta după cum urmează:

Capitol	Categoria de marfa	Mii\$	Pondere	Mii\$	Pondere
		EXPORT	%	IMPORT	%
	TOTAL, din care:	370299	100	608501	100
1	Animale vii si produse ale regnului animal	21	0,005	33	0,005
2	Produse ale regnului vegetal	1525	0,41	536	0,09
4	Produse alimentare, bauturi, tutun	957	0,26	1078	0,18
5	Produse minerale	156620	42,3	222566	36,57
6	Produse ale industriei chimice si conexe	20447	5,52	84775	13,93
7	Mase plastice, si articole, cauciuc	20675	5,58	1823	0,3
8	Piei crude/tabacite, blanuri si art. din acestea	1796	0,48	74	0,01
9	Lemn, carbune lemn, pluta, impletituri	7696	2,08	17193	2,82
10	Pasta lemn, hartie, carton si art conexe	1912	0,52	1634	0,27
11	Materii textile si art. din acestea	4419	1,2	1200	0,2
12	Incaltaminte, palarii, umbrele	2191	0,6	1520	0,25
13	Articole piatra, ipsos, ciment, sticla, ceramica	903	0,24	11816	1,94
15	Metale comune si articole metalice	19518	5,27	250590	41,18
16	Masini, aparate, echipamente electrice	56991	15,39	12771	2,1
17	Vehicule, aeronave, vase si echipamente	59534	16,07	155	0,03
18	Aparate optice, foto si de masura	107	0,03	230	0,04
20	Mobila, articole de interior si sportive	5796	1,56	491	0,08
21	Alte marfuri	190	0,05	11	-

¹ Ministerul Român de Externe: <http://www.mae.ro/index.php?unde=doc&id=5750&idlnk=1&cat=3>

² Ambasada României la Kiev: <http://kiev.mae.ro/index.php?lang=ro&id=24163>

Cu toate ca exportul și importul dintre cele două țări este mai ridicat în zona de graniță, în comparație cu datele naționale este totuși nesemnificativ. Același lucru este valabil și pentru investițiile directe. Nivelul de dezvoltare economică, în regiunile de graniță, este mai degrabă scăzut. După cum am mai precizat, o posibilă soluție pentru accelerarea dezvoltării economice în zonă ar putea fi dezvoltarea sectorului IMM.

Structura economică de graniță este diversificată în cele două patru regiuni, din partea română și ucraineană. După prezentarea datelor de mai sus, o mare parte a populației este ocupată în sectorul agricol (majoritar în partea română și secundar, după servicii, în partea ucraineană), în timp ce VAB¹ sectorial principal la nivel național, în ambele țări este cel al sectorului de servicii. Structura economică în zona română este agricol-industrială.

Structura economiei în județul Maramures este dominată de sectorul servicii, care produce cea mai mare parte a produsului intern brut al județului - 56,26%, în timp ce sectorul industrial - 25,56% din produsul intern brut.

În județul Satu Mare, agricultura joacă un rol important, din punct de vedere al ocupării: 41,6%. Cea mai mare parte a produsului intern brut al județului - 54,7% provine din servicii, în timp ce sectorul industrial deține 27,8% din produsul intern brut.

Zona de graniță ucraineană are o specializare economică diversificată. VAB² sectorial principal la nivel național, în Ucraina, cu aplicare pentru Zakarpatska și Ivano-Frankivska era al sectorului servicii (57%), urmat industrie (32%) și agricultură (10%).

Turismul

Principalele atracții turistice în regiunea de frontieră sunt peisajele naturale. Fiecare parte din regiunile strategiei are destinații turistice în zonele montane (muntii Carpați). Ariile protejate situate în partea din România a ariei strategiei, Parcul Natural Munții Rodna (46,399 ha) și Parcul Național Munții Maramureș (148,850 ha) sunt considerate ca destinații turistice atractive.

Alături de acest aspect se poate vorbi de o importantă moștenire culturală. Bisericile românești din lemn, din Maramureș, au fost incluse de către UNESCO în patrimoniul cultural mondial din 1999. Aria strategiei este bogată în resurse de ape minerale și termale. (de exemplu, minele Solotvyno).

Peisajele naturale precum munții, râurile, pădurile, peșterile, bogata biodiversitate, moștenirea culturală și centrele de sănătate localizate în aria strategiei servesc ca o bună bază pentru dezvoltarea diferitelor tipuri de turism, spre ex. ecoturismul, turismul termal, turismul rural, etc. În ceea ce privește capacitățile de cazare, mai mult de 70% din totalul capacităților de cazare ale regiunii sunt localizate în Ucraina, din care Ivano-Frankivska deține mai mult de 60% din total (12500 dintr-un total de aproximativ 19000 de spații de cazare). În celelalte regiuni, comparativ cu Ivano-Frankivska se înregistrează un număr redus de locuri de cazare (între 2005 în Zakarpatska și 2873 în Maramureș).

Numărul de nopți cazare/turist, comparativ cu capacitățile de cazare, arată o utilizare a acestora sub potențialul existent, cel puțin în regiunile din România, unde media este sub cea națională (2,3 în Maramures și 1,6 în Satu Mare, comparativ cu o medie de 3,2 la nivelul României). Cele mai ridicate valori se înregistrează în Ucraina (5,6 în Ivano-Frankivska, respectiv 4,2 în Zakarpatska, mult peste media Ucrainei, care a fost în 2005 de 1,1). Subutilizarea potențialului în unele părți, este datorată, în parte, unei slabe promovări a zonei de graniță ca destinație turistică dar și unui sistem de informare turistică deficitar.

Întrucât dezvoltarea sectorului de turism prezintă un important potențial pentru scăderea procentului migrației prin crearea de noi locuri de muncă și a veniturilor, este foarte importantă satisfacerea așteptărilor turiștilor și atragerea unui număr mai mare de vizitatori în zonă.

În concluzie, se poate afirma că principalele trăsături ale structurii economice sunt dezechilibrate, în acest sens fiind de notat, în primul rând marile diferențe în ceea ce privește PIB. Lipsa inovării, slaba dezvoltare a sectorului IMM, lipsa unor studii de impact, curențe în cultura managerială, somajul în multe arii precum și ponderea ridicată a agriculturii în general, reprezintă serioase blocaje în calea dezvoltării, în vreme ce, dinamica sectorului IMM, existența unui potențial turistic ridicat, a unor orașe

¹ VAB = Valoarea Adăugată Brută

² VAB = Valoarea Adăugată Brută

dezvoltate și a forței de muncă poate constitui baza unei îmbunătățiri treptate a performanțelor economice generale ale regiunii.

INFRASTRUCTURA¹

Transport

Datorită amplasării geografice a ariei de frontieră, accesibilitatea acesteia depinde de numărul și calitatea drumurilor. Drumurile sunt relativ bine dezvoltate, dar calitatea drumurilor principale și secundare diferă. Nu sunt construite legături de transport de nivel calitativ ridicat (autostrăzi sau drumuri expres). În întreaga arie a strategiei starea drumurilor nu îndeplinește cerințele standardelor europene. În particular în zonele de munte și în sezonul de iarna, condițiile de drum sunt inadecvate.

Transportul pe căile ferate pentru marile orașe este bine dezvoltat, dar populația din mai multe mici așezări nu beneficiază de legături de cale ferată. Legăturile de transport pe cale ferată la granița româno-ucraineană pot fi caracterizate prin existența a două sisteme de cale ferată cu ecartament diferit.

Pentru partea română a graniței, Satu-Mare este legat de Ucraina prin intermediul drumului european E81, iar în Maramureș, drumurile secundare permit accesul către Ucraina prin intermediul drumurilor europene E81 și E85. Maramureș și Satu-Mare au acces către Ucraina prin căi ferate secundare.

Transportul aerian în regiune se bazează pe aeroporturile internaționale din Baia Mare, Satu-Mare, Uzhgorod și Ivano-Frankivska. Numărul zborurilor și al pasagerilor este dependent de traficul regional.

Trecerile la frontieră

Pe o lungime a liniei de frontieră comună româno-ucraineană, de aproximativ 250 km, existau, în conformitate cu datele furnizate de Poliția de Frontieră Română² un număr de 4 treceri de frontieră:

1. VALEA VIȘEULUI – DILOVE - transport feroviar de pasageri și de mărfuri,
2. CÂMPULUNG la TISA – TERESVA - transport feroviar de pasageri și de mărfuri;
3. SIGHETU MARMAȚIEI – SOLOTVINO - pietoni, transport auto de pasageri și de mărfuri;
4. HALMEU-DIAKOVO – transport rutier, marfă și feroviar.

În conformitate cu aceeași sursă, în luna august 2008 din cele patru puncte de trecere erau funcționale numai două: SIGHETU MARMAȚIEI – SOLOTVINO (Maramureș-Zakarpatska), respectiv HALMEU-DIAKOVO (Satu Mare-Zakarpatska). VALEA VIȘEULUI – DILOVE și CÂMPULUNG la TISA – TERESVA erau declarate neoperaționale.

Din punctul de vedere al infrastructurii densitatea punctelor de trecere a frontierei este una foarte scăzută, de un punct de trecere a frontierei la fiecare 62 km. Este totuși de precizat că din cei 250 km de graniță, aproximativ 100 de km o constituie zonă montană greu accesibilă, la aceasta adăugându-se granița naturală a râului Tisa pe o lungime de mai mult de 60 de km. Dacă analizăm densitatea din punctul de vedere al operabilității, densitatea scade la un punct de trecere al frontierei la 125 km, considerând punctele VALEA VIȘEULUI – DILOVE și CÂMPULUNG la TISA – TERESVA neoperaționale.

Condițiile tehnice din dotare și capacitatea disponibilă pentru formalitățile vamale sunt inadecvate gestionării volumului traficului. Cozile și orele de așteptare sunt semnificative pentru dezvoltarea economică și a turismului în aria strategiei. Regimul de vize care continuă să existe pentru Ucraina, reprezintă o povară suplimentară pentru partea ucraineană.

Infrastructura de mediu

Cei mai importanți factori, care afectează starea mediului în aria strategiei sunt: managementul deficitar al apei (capacitatea insuficientă a sistemului de canalizare și a stațiilor de tratare a apelor uzate); managementul inadecvat al apei; transportul auto; emisiile industriale (termocentrale).

În partea română aproape 80% din populația urbană are acces la rețelele publice de apă potabilă și de canalizare. Situația în zonele rurale este însă de-a dreptul critică. Sistemul de utilități publice se prezintă în condiții precare. Astfel, referitor la furnizarea apei potabile (accesibilitatea medie 20%) și la canalizare, populația rurală este conectată la serviciile publice, după cum urmează: în Satu-Mare numai 2,4% și în Maramureș 5,6%. Sunt necesare investiții pentru conservarea ecosistemului, de vreme ce, producerea de

¹ Sursa inițială: Documentul "Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontalieră, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operațional Comun"

² Poliția de Frontieră Română - <http://www.politiadefrontiera.ro/>

deșeurii de către gospodăriile și instituțiile, activitățile de despădurire și poluare sunt factori, care, încă deteriorează mediul.

În Zakarpatska și Ivano-Frankivska canalizarea și tratarea apelor uzate este prevăzută numai în orașe și în câteva comune. În așezările rurale, problema comună importantă este lipsa canalizării precum și a tratării apelor uzate. În domeniul alimentării cu apă potabilă sarcina de bază este protejarea resurselor și construirea sistemului public de alimentare cu apă. În Zakarpatska poluarea industrială scade, însă poluarea cu ape comunale uzate este semnificativă în orașele principale. Apele freatice sunt puternic contaminate, fapt care pune în pericol potențialul turistic.

Managementul deșeurilor pe arii extinse reprezintă încă o problemă la nivelul ariei strategiei. Satele mici amplasate de-a lungul frontierei se găsesc în cea mai proastă situație, din punctul de vedere al managementului deșeurilor. Cu toate că se înregistrează o tendință pozitivă datorită implementării sistemelor de reciclare a deșeurilor comunale, problema este încă nerezolvată, întrucât există în continuare probleme referitoare la procesare.

Rețelele de telecomunicații

În aria strategiei situația telecomunicațiilor s-a îmbunătățit foarte repede, în ultima decadă. Astfel, utilizarea telefoanelor mobile și a serviciilor de Internet a crescut în mod considerabil.

În medie, în aria românească a strategiei în jur de 160 de locuitori din 1000 dispuneau în 2005 de linii telefonice fixe (155 în Satu Mare și 163 în Maramureș). Media este apropiată și pe partea ucraineană, cel puțin în ceea ce privește Ivano-Frankivska, cu o medie de 167. Statisticile arătau că în 2005 media abonaților la Internet în aria românească a strategiei era de 4-5 abonați/100 locuitori, sub media națională de aproximativ 7 abonați/100 de locuitori. În zona ucraineană accesul la Internet, prin abonament, este foarte coborât (mai puțin de o persoană din 100). În ciuda statisticilor, studiile și analizele statistice ne arată că indicatorii sunt în creștere, în acest sens fiind relevante și datele care evidențiază numărul de utilizatori Internet. Astfel, analiza "Indicatorii societății informaționale"¹ prezintă următoarele tendințe la nivelul României:

Indicator	2005	2006
Număr de linii telefonice fixe la 1000 de locuitori	203,1	194,8
Număr de abonați la telefonie mobilă la 1000 de locuitori	617,6	806,2
Număr de utilizatori Internet la 1000 de locuitori	207,6	323,6
Număr de abonați la Internet banda largă la 1000 de locuitori	35	82

Un alt element de evidențiat îl reprezintă repartizarea indicatorilor aferenți acestei analize pe regiunea de dezvoltare Nord-Vest, în raport cu nivelul național de dezvoltare, la nivelul anului 2006:

Regiune	Ponderea numărului de întreprinderi cu conexiune Internet în total întreprinderi din regiune - % -	Numărul de PC la 100 de salariați din regiune	Ponderea numărului de PC conectate la Internet în total PC din regiune - % -	Numărul de PC conectate la internet la 100 de salariați din regiune
Nord – Vest	24,4	23,7	70,6	16,7
Total	25,6	25,4	66,3	16,9

Statisticile la nivelul Ucrainei², pe termen scurt ne arată aceeași tendință:

	As of April 1, 2007		As of July 1, 2007		As of October 1, 2007		As of January 1, 2008	
	total	including home	total	including home	total	including home	total	including home
Mobile subscribers	50952,4	28227,9	50946	28082,8	53029,2	29212,6	55240,4	30844,5
cellular	50935,8	28225,9	50928,8	28079,7	53012,1	29210,6	55222,2	30842,5

¹ Institutul Român de Statistică - http://www.insse.ro/cms/rw/resource/ind_soc_inf.pdf

² State Statistics Committee of Ukraine

trunking	9,4	0	10,2	1,1	10,1	0	11,3	0
paging	7,2	2	7	2	7	2	6,9	2
Altai star-type telephone subscribers	4,2	1,7	4,3	1,8	2,6	1,6	2,7	1,6
Cable TV subscribers	2969,6	2957,6	3004,7	2993	3133,7	3126,1	3237,1	3215,2
Internet subscribers	1057	722,2	1124,7	780	1227,1	869,8	1374,6	997,2

În concluzie, se poate afirma că în vreme ce, marile valori de trafic pe direcția “est-vest” în aria strategiei pot iniția o anumită dezvoltare economică, cel mai important obstacol în calea unei mai bune cooperări este supraîncărcarea și dezvoltarea deficitară a infrastructurii de transport, în principal gravele blocaje de circulație de la graniță. De asemenea, toate tipurile de infrastructură de mediu sunt mult rămase în urma, comparativ cu standardele europene.

Ambii factori sus menționați sunt importanți în ceea ce privește planurile regionale cu privire la dezvoltarea economică.

EDUCAȚIE ȘI CERCETARE¹

În ceea ce privește nivelul de educație, majoritatea populației din aria strategiei a absolvit învățământul secundar. Aproximativ 7% dintre locuitori sunt absolvenți de facultate. Cele mai importante centre universitare în partea ucraineană sunt localizate în Ivano-Frankivska, Mukachevo și Uzhgorod.

În aria din România, învățământul superior este bine dezvoltat, putând fi amintite aici “Universitatea de Vest Vasile Goldis”, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, filială la Satu Mare, Universitatea Tehnică din Cluj Napoca, filială la Satu Mare, precum și Academia Comercială și Universitatea Spiru Haret în județul Satu-Mare și Universitatea de “Nord”, Universitatea “Vasile Goldis” și Universitatea “Bogdan Vodă” în județul Maramureș.

Cheltuielile aferente activităților de cercetare și dezvoltare sunt relativ reduse în partea română a strategiei, în special în județul Maramureș, la nivelul 2005. Cu cheltuieli în cercetare-dezvoltare de numai 264 mii EUR, județul Maramureș se situa pe ultimul loc în Regiunea de Nord-Vest a României. Comparativ, cheltuielile totale cu R&D în partea ucraineană, doar la nivelul Ivano-Frankivska au fost de 18 ori mai mari. Cel mai mare număr de persoane angajate în domeniul cercetării și dezvoltării este înregistrat tot în partea ucraineană, și tot în Ivano-Frankivska (2102 persoane), urmată de Zakarpatska (988 persoane). Numărul angajaților în cercetare-dezvoltare în aria românească a strategiei a fost de 184 de persoane, repartizate în mod egal între cele două județe (92 persoane Maramureș, 92 persoane Satu Mare)

În concluzie, se poate afirma că deși capacitățile actuale de inovare sunt reduse, existența unor universități și a proiectelor la nivel regional, poate constitui baza unei îmbunătățiri treptate a performanțelor în acest sector. Concordanța între rezultatele sistemului educațional și cerințele economiei este departe de a fi perfectă, prin urmare îmbunătățirea corelării între cerințele industriei și rezultatele sistemului educațional poate aduce beneficii efective pentru economia regională.

¹ Sursa inițială: Documentul “Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontalieră, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2007 – 2013, Programul Operațional Comun”

COERENȚA CU ALTE PROGRAME ȘI STRATEGII EXISTENTE

Prezenta strategie a fost elaborată ținând cont de strategiile și programele naționale și regionale. Documentele luate în considerare în elaborare sunt următoarele:

Programe de cooperare transfrontalieră și regională:

- Programul Operațional Comun ENPI CBC Ungaria-Slovacia-România-Ucraina 2007-2013

Obiectivul global al programului îl constituie: "intensificarea și adâncirea cooperării de o manieră durabilă din punct de vedere al mediului, social și economic între regiunile Ucrainei Zakarpatska, Ivano-Frankivska și Chernivetska și ariile eligibile și adiacente din Ungaria, Slovacia și România".

Măsurile din cadrul acestui program sunt grupate în priorități, fiecare dintre acestea având stabilită o țintă proprie, după cum urmează:

- *Prioritatea 1.: Promovarea dezvoltării economice și sociale*
- *Prioritatea 2.: Îmbunătățirea calității mediului*
- *Prioritatea 3.: Creșterea eficienței managementului la graniță*
- *Prioritatea 4.: Sprijinirea cooperării "people to people"*

Acesta este programul cu cea mai mare relevanță față de implementarea prezentei strategii, fiind deosebit de importante din acest punct de vedere prioritățile 1 și 2 ale programului.

- Programul de Vecinătate PHARE/TACIS România-Ucraina 2004-2006

Acest program a finanțat sau are în curs de finanțare proiecte care au ca țintă dezvoltarea economică și socială, dezvoltarea unui sistem de infrastructură integrat în zona de graniță precum și cooperarea "people to people".

Este programul în baza căruia s-au implementat primele proiecte relevante în această regiune transfrontalieră și care a oferit exemple de bună practică și lecții învățate, importante pentru implementarea proiectelor viitoare.

- Programul de Cooperare Transnațională Europa de Sud-Est 2007-2013

Programul de Cooperare Transnațională Europa de Sud-Est include regiuni din 17 țări. În zona de eligibilitate intră toate cele patru județe/oblast ale regiunii strategiei.

Obiectivul strategic general al programului îl constituie "crearea de parteneriate transnaționale în domeniul de importanță strategică în scopul îmbunătățirii procesului de integrare teritorială, economică și socială și al sprijinirii coeziunii, stabilității și competitivității"

Relevante pentru prezenta strategie sunt axele prioritare I și IV:

Axa prioritară 1

Sprijinirea inovării și antreprenoriatului

- dezvoltarea rețelelor tehnologice și de inovare în domeniul specific;
- dezvoltarea unui mediu propice antreprenoriatului inovativ;
- îmbunătățirea condițiilor cadru și deschiderea drumului către inovare.

Axa prioritară 4

Dezvoltare sinergiilor transnaționale ale zonelor cu potențial

- abordarea problemelor ce afectează zonele metropolitane și sistemele regionale de așezări;
- promovarea unui tipar echilibrat al zonelor cu potențial în ceea ce privește accesibilitatea și atractivitatea acestora;
- promovarea utilizării patrimoniului cultural pentru dezvoltare.

Programe și strategii naționale

- Cadrul Național Strategic de Referință al României pentru perioada 2007 - 2013

Obiectivele CNSR¹ sunt de a întări coeziunea economică și socială, de a reduce disparitățile regionale și de a face o conexiune corectă și adecvată cu politicile Comisiei Europene, în special Strategia de la Lisabona.

¹ CNSR = Cadrul Național Strategic de Referință al României pentru perioada 2007 - 2013

Dintre prioritățile tematice stabilite în cadrul CNSR relevante pentru prezenta strategie sunt:

- creșterea pe termen lung a competitivității economiei din România;
- dezvoltarea și folosirea mai eficientă a capitalului uman din România.

- Strategia Națională de Dezvoltare Regională a Ucrainei în perioada 2004 - 2015

Scopul SNDR¹ este acela de a stabili condiții pentru realizarea unui potențial competitiv al regiunilor, menținerea unui nivel constant de dezvoltare bazat pe noi tehnologii, o înaltă capacitate productivă a industriei și ocuparea populației.

Directiile prioritare din cadrul SNDR, relevante pentru prezenta strategie sunt:

- Restructurarea resurselor economice ale regiunilor și promovarea diversificării pe baza noilor tehnologii;
- Dezvoltarea resurselor umane;
- Dezvoltarea cooperării regionale.

Alte initiative si programe internationale

- Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)

În România, BERD sprijină investițiile în infrastructură, atragerea investițiilor străine directe și sprijinirea sectorului financiar. Sprijină întărirea capacității administrației publice și a autorităților locale în utilizarea fondurilor UE.

În Ucraina, BERD sprijină îmbunătățirea climatului de afaceri și a competitivității sectorului privat, creșterea capacității instituționale a sectorului financiar și a nivelului de finanțare al IMM, modernizarea drumurilor, a căilor ferate, a porturilor și a infrastructurii aeroporturilor și a sectoarelor energetice, de petrol și gaze naturale.

¹ SNDR = Strategia Națională de Dezvoltare Regională a Ucrainei în perioada 2004 - 2015

Analiza SWOT

Acest capitol prezintă analiza SWOT comună a regiunii.

Puncte tari – puncte slabe

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">- Diversitatea etnică- Resurse de materii prime (industria metalurgică, industria prelucrării lemnului, materiale de construcții etc.)- Diversitatea reliefului- Bazin de forță de muncă relativ ieftină- Existența ariilor protejate- Potențial pentru producerea de energii alternative, energii regenerabile- Infrastructura academică dezvoltată- Nivel al cooperării universitare în Regiune relativ ridicat- Potențial de cercetare aplicată- Existența rețelilor de transport utilități (gaz, curent electric)- Nivel relativ ridicat al serviciilor de transport (rutier, în special)- Expertiză în atragerea de surse de finanțare și implementare de proiecte relevante- Structuri partenoriale și asociative puternice și consolidate, reprezentative pentru mediul de afaceri- Existența Euroregiunii Carpatice- Spirit antreprenorial- Tradiție în viticultură, pomicultură și creșterea animalelor- Dezvoltarea și experiența economică cu istoric comun- Spații de producție disponibile- Piață de start-up relevantă- Tipologie complementară a industriilor și serviciilor- Capacitate de replicare mare- Dezvoltarea turismului agro și balnear- Experiență în organizarea de evenimente economice comune	<ul style="list-style-type: none">- Nivel tehnologic scăzut în întreprinderi, în anumite sectoare- Managementul organizațional deficitar- Nivel scăzut al schimburilor de informații- Insuficiența cunoaștere a celor două medii economice și de afaceri- Încredere scăzută în relațiile de afaceri- Imaginea deficitară a mediului economic în exteriorul Regiunii- Existența barierelor de comunicare (limba)- Accesibilitatea redusă la informații de afaceri relevante- Rezistență la schimbare (conservatorism)- Nivel scăzut al inovării- Insuficiența spiritului asociativ- Capacitate redusă de accesare a surselor de finanțare- Migrația forței de muncă în afara Regiunii- Neconcordanță între cerere și oferta pe piața forței de muncă- Ineficiența programelor de stabilizare a forței de muncă- Mobilitate scăzută a forței de muncă în interiorul Regiunii- Îmbătrânirea forței de muncă în zona rurală- Mentalitate pe sistem manager (antreprenor) = "patron"

Oportunități și amenințări

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Deschiderea de Consulate (la Sighetul Marmației și la Ujhorod) - Acorduri bilateral oportune investițiilor și schimburilor comerciale între cele două țări - Investiții în domeniul protecției mediului - Creșterea stabilității legislative - Îmbunătățirea politicilor investiționale la nivel central și local - Dezvoltarea pieței imobiliare - Stabilitatea macroeconomică - Menținerea trendului de creștere economică - Scăderea somajului - Creșterea concurenței, ca motor de dezvoltare - Stabilitatea pieței valutare - Îmbunătățirea ratingurilor de țară, ca oportunitate de atragere a investițiilor - Creșterea pieței de capital - Schimbarea atitudinii față de muncă - Dezvoltarea politicilor CSR - Promovarea valorilor locale și culturale - Dezvoltarea tehnologiilor pentru energii regenerabile și neconvenționale, ca oportunități de dezvoltare economică - Îmbunătățirea mecanismelor de transfer de know-how - Dezvoltarea tehnologiilor IT&C (Internet) - Dezvoltarea tehnologiilor verzi - Îmbunătățirea mecanismelor de aplicare a rezultatelor din cercetare-dezvoltare tehnologica în economie reală 	<ul style="list-style-type: none"> - Menținerea restricțiilor vamale între cele doua state - Menținerea regimului de vize (pentru cetățenii ucraineni) - Instabilitate fiscală sau nestimulativă la nivelul politicilor fiscale - Menținerea numărului redus de puncte de trecere a frontierei între cele două state, la nivelul acestei Regiuni - Legislația de mediu restrictivă - Politicile de certificare / standardizare - Creșterea inflației - Creșterea concurenței nelociale, a muncii la negru și a economiei subterane - Relocare investițiilor, cu efect pentru economia orizontală - Menținerea politicilor de tip “stat paternalist”, atât la nivel public, cât și la nivelul așteptărilor din partea mediului de afaceri - Viteza redusă de implementare a noilor tehnologii - Diferențele de dezvoltare tehnologică urban-rural

ANALIZA OBIECTIVELOR

Având la bază analiza teritorială și elaborarea matricii SWOT, a fost definită **viziunea** strategiei, după cum urmează:

„Sprijinirea acțiunilor de dezvoltare economică și a mediului de afaceri din Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska), pornind de la analiza situației teritoriale actuale, sprijinindu-se pe cooperarea instituțională a actorilor relevanți pe plan local”

Obiectivul general:

“Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)”

Obiective specifice:

1. Reducerea carențelor tehnologice și financiare;
2. Identificarea și corelarea carențelor pe piața forței de muncă;
3. Intensificarea schimburilor de informații de afaceri;
4. Creșterea nivelului culturii manageriale și organizaționale.

Atingerea fiecărui obiectiv specific în parte este sprijinită de obținerea unor rezultate:

Obiective specifice:

1. Reducerea carențelor tehnologice și financiare

Rezultate:

- Îmbunătățirea capacității de accesare a surselor de finanțare;
- Creșterea nivelului tehnologic în întreprinderi;
- Stimularea creșterii nivelului de inovare.

2. Identificarea și corelarea carențelor pe piața forței de muncă

Rezultate:

- Reducerea migrației forței de muncă în afara Regiunii;
- Creșterea mobilității forței de muncă în interiorul Regiunii;
- Eficientizarea programelor de stabilizare a forței de muncă;
- Atragerea și menținerea tinerilor în zona rurală;

3. Intensificarea schimburilor de informații de afaceri

Rezultate:

- Îmbunătățirea imaginii mediului de afaceri în interiorul și în afara Regiunii;
- Facilitarea accesului la informații de afaceri relevante;
- Creșterea vizibilității celor două medii economice și de afaceri;
- Reducerea barierelor de comunicare (limba).

4. Creșterea nivelului culturii manageriale și organizaționale

Rezultate:

- Acceptarea noului/schimbării la nivel organizațional;
- Îmbunătățirea imaginii “profesiei” de manager;
- Creșterea încrederii în relațiile de afaceri;
- Îmbunătățirea managementului organizațional;
- Stimularea spiritului asociativ.

Fiecare obiectiv specific a fost detaliat cu tipuri de acțiuni și acțiuni exemplificative, cu analize de risc și stakeholders.

Următorul pas l-a constituit elaborarea fișelor de obiectiv.

Rezultatele se prezintă după cum urmează:

ACȚIUNI EXEMPLIFICATIVE

OBIECTIV SPECIFIC 1 - 1. REDUCEREA CARENȚELOR TEHNOLOGICE ȘI FINANCIARE

Îmbunătățirea capacității de accesare a surselor de finanțare

Organizarea de cursuri în Managementul Proiectului
Constituirea de baze de date și materiale conexe privind sursele de finanțare
Dezvoltarea de programe și mecanisme de comunicare cu finanțatori publici și privați
Consultanță cu privire la planuri de afaceri, studii de fezabilitate etc.
Asistență în întocmirea de documentații
Evenimente de informare cu privire la oportunități de finanțare
Dezvoltarea de mecanisme de promovare a exemplelor de bună practică
Cursuri de management financiar

Creșterea nivelului tehnologic în întreprinderi

Propunere și promovare de facilități fiscale pentru re tehnologizare
Dezvoltarea de mecanisme care să faciliteze transferul de know-how și/sau licențe de producție
Promovarea/sprijinirea formării specialiștilor de înaltă calificare, cu sprijinul mediului universitar
Promovarea constituirii structurilor de tip "spin-off"
Dezvoltarea de mecanisme de colaborare între mediul academic și mediul de afaceri
Constituirea de centre de transfer tehnologic
Dezvoltarea de mecanisme pentru aplicarea în practică a proiectelor de cercetare
Organizarea de burse tehnologice
Constituirea de baze de date cu potențiali parteneri pentru proiecte de cercetare

Stimularea creșterii nivelului de inovare

Organizarea de concursuri de proiecte inovative în rândul studenților
Asistență în elaborarea de proiecte de cercetare, la nivel universitar sau la nivelul companiilor
Organizarea de traininguri în inovare
Organizarea de conferințe tematice
Dezvoltarea de mecanisme de promovare a inovării în cadrul companiilor (evenimente, campanii)

ACȚIUNI EXEMPLIFICATIVE

OBIECTIV SPECIFIC 2 - 2. IDENTIFICAREA ȘI CORELAREA CARENTELOR PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

Reducerea migrației forței de muncă

Propunerea și dezvoltarea de măsuri menite să sprijine dezvoltarea companiilor din Regiune
Propunerea și promovarea de măsuri pentru popularea zonelor dificile
Promovarea îmbunătățirii condițiilor de muncă
Promovarea politicilor de asigurare a pachetelor salariale de referință pe specializari, domenii etc., în mediul privat
Organizarea de cursuri pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor
Organizarea de evenimente de tipul “concurs de proiecte” în randul tinerilor
Organizarea de cursuri pentru îmbunătățirea managementului financiar în companiile din Regiune

Creșterea mobilității forței de muncă

Organizarea de burse ale locurilor de muncă transfrontaliere
Lobby - Acțiuni pentru simplificarea formalităților vamale referitoare la micul trafic de persoane
Lobby - Acțiuni pentru dezvoltarea infrastructurii vamale (deschiderea de noi puncte în Regiune sau dezvoltarea celor actuale)
Promovarea constituirii de societăți mixte de plasare și selecție a forței de muncă
Propunerea și promovarea dezvoltării de proiecte imobiliare “locuințe de serviciu”
Propunerea și promovarea îmbunătățirii transportului public pe rute scurte, medii și lungi

Eficientizarea programelor de stabilizare a forței de muncă

Propunerea și promovarea oportunității dezvoltării pachetelor de bonificații salariale pentru angajații din companii
Promovarea specialiștilor și consultanților în HR
Campanii de awareness (conștientizare) a importanței managementului resurselor umane
Organizarea de cursuri de specializare în Managementul Resurselor Umane
Promovarea și sprijinirea constituirii entităților de tipul asociații profesionale

Atragerea și menținerea tinerilor în zona rurală

Organizarea de cursuri pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale
Promovarea și sprijinirea constituirii entităților de tipul asociații agricole
Propunerea și promovarea de pachete de măsuri pentru sprijinirea tinerilor din mediul rural
Dezvoltarea de mecanisme de promovare a oportunităților investitoriale în mediul rural pentru atragerea de investiții directe
Promovarea îmbunătățirii standardelor de viață în mediul rural
Organizarea de cursuri pentru sprijinirea dezvoltării afacerilor mici și micro în mediul rural
Dezvoltarea de pachete de consultanță pentru sprijinirea dezvoltării afacerilor mici și micro în mediul rural

ACȚIUNI EXEMPLIFICATIVE

OBIECTIV SPECIFIC 3 - 3. INTENSIFICAREA SCHIMBURILOR DE INFORMAȚII DE AFACERI

Îmbunătățirea imaginii mediului de afaceri în interiorul și în afara Regiunii

Elaborarea unei strategii de promovare a oportunității economice a Regiunii
Participarea la evenimente internaționale relevante, de tipul târguri-expoziții, cu standuri sau evenimente comune
Dezvoltarea de evenimente comune pe modelul "FABRICAT ÎN ..."
Constituirea în afara Regiunii de puncte de promovare ale mediului economic din Regiune
Elaborarea și comunicarea mecanismelor de evaluare pe sistem "stare de sănătate" ale mediului de afaceri
Promovarea instrumentelor inovative de comunicare în rândul companiilor (branding, dezvoltare de imagine etc.)

Facilitatea accesului la informații de afaceri relevante

Dezvoltarea de baze de date pe modelul KOMPASS
Dezvoltarea de instrumente de comunicare electronică B2B (site-uri, portaluri)
Campanii de promovare unitară a evenimentelor cu impact economic organizate în Regiune
Organizarea de evenimente de promovare a informațiilor cu impact asupra mediului de afaceri (legislativ, fiscal, vamal, comercial etc.)
Dezvoltarea de pachete de consultanță relevantă și specializată
Promovarea și formarea de consultanți independenți în diferite domenii

Creșterea vizibilității celor două medii economice și de afaceri

Organizarea de misiuni economice
Organizarea de burse de afaceri
Organizarea în comun de târguri-expoziții sau participarea la aceste evenimente
Campanii de presă
Dezvoltarea de mecanisme de promovare a oportunităților investiționale
Dezvoltarea de ghiduri investiționale (fiscalitate, start up, vamal, comercial etc.)

Reducerea barierelor de comunicare (limba)

Constituirea, dezvoltarea, susținerea și promovarea rețelelor de traducători (eng-rom-ucr)
Lobby - Acțiuni pentru simplificarea formalităților vamale referitoare la micul trafic de persoane
Lobby - Acțiuni pentru dezvoltarea infrastructurii vamale (deschiderea de noi puncte în Regiune sau dezvoltarea celor actuale)
Organizarea de evenimente tip "școli de vara" cu componentă relevantă pentru dezvoltarea de afaceri
Organizarea de cursuri în comunicare, facilitare, mediere și negociere
Elaborarea de dicționare de specialitate economică, comercială, tehnică și juridică în eng-rom-ucr

ACȚIUNI EXEMPLIFICATIVE

OBIECTIV SPECIFIC 4 - 4. CREȘTEREA NIVELULUI CULTURII MANAGERIALE ȘI ORGANIZAȚIONALE

Acceptarea noului / schimbării la nivel organizațional

Îmbunătățirea imaginii “profesiei” de manager

Identificarea, promovarea și formarea specialiștilor în managementul schimbării
Promovarea oportunității realizării de studii de impact al schimbării pentru procesele de schimbare cu impact major
Organizarea de cursuri/evenimente în managementul schimbării
Promovarea cazurilor de succes
Promovarea studiilor de caz
Identificarea și promovarea de modele
Dezvoltarea și implementarea de campanii de comunicare

Creșterea încrederii în relațiile de afaceri

Identificarea și promovarea de modele
Organizarea de evenimente cu participare comună (misiuni economice, târguri, burse de afaceri)
Promovarea cazurilor de succes
Constituirea și dezvoltarea de baze de date cu incidente de afaceri
Promovarea oportunității și elaborarea unui cod etic și de bune practici în afaceri
Promovarea mecanismelor de soluționarea a litigiilor comerciale de tipul “Curți de Arbitraj Comercial”

Îmbunătățirea managementului organizațional

Organizarea de cursuri specializate
Organizarea de stagii de specializare
Organizarea de schimburi de experiență
Promovarea de burse pentru manageri
Promovarea bunelor practici și a cazurilor de succes
Implicarea managerilor specializați în mediul universitar (cadre universitare asociate)
Promovarea necesității existenței abilităților manageriale la nivel entry, middle, top

Stimularea spiritului asociativ

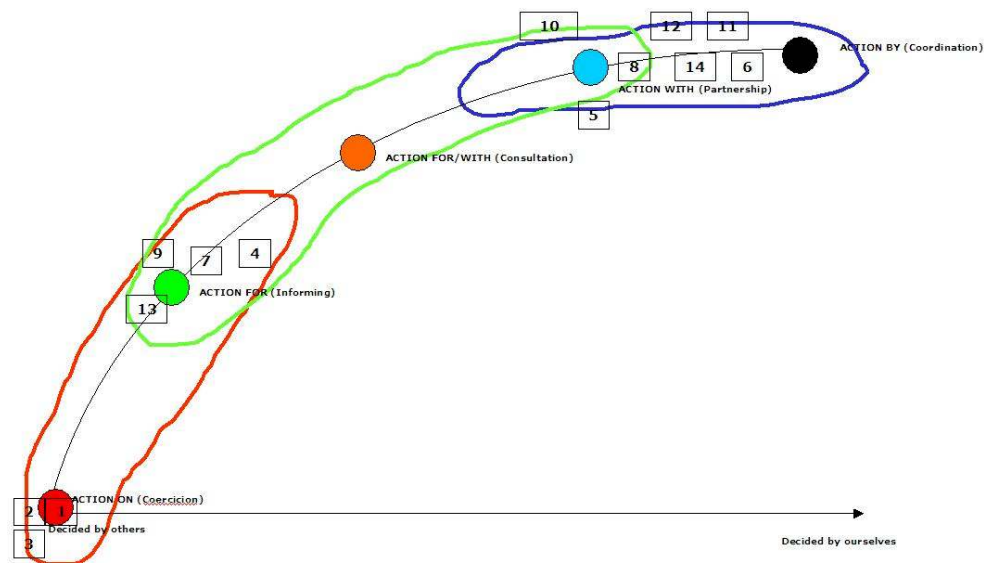
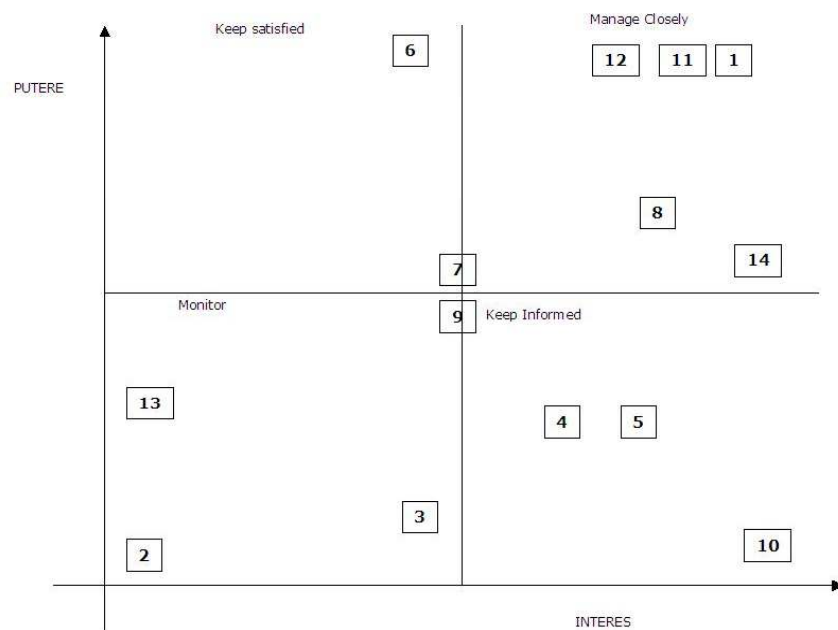
Srijinirea constituirii de asociații profesionale specializate
Organizarea de evenimente în parteneriat
Promovarea cazurilor de succes, în special în ceea ce privește implementarea și dezvoltarea de proiecte
Promovarea spiritului asociativ prin sistemul de învățământ
Promovarea și facilitarea asocierilor între firme pentru dezvoltarea de proiecte publice/private
Organizarea de cursuri în comunicare, negociere, facilitare, mediere
Organizarea de evenimente “mondene” comune pentru mediul de afaceri
Promovarea și srijinirea constituirii de firme “integratoare” (aprovizionare, desfacere, lanțuri furnizor) și a firmelor specializate pentru prestare de servicii pentru membrii proprii

ANALIZA STAKEHOLDERS
OBIECTIV SPECIFIC 1 - 1. REDUCEREA CARENTELOR TEHNOLOGICE ȘI FINANCIARE

STAKEHOLDERS	INTERES	EFECT +, -, +/-, ?	PRIORITATE 1 1 (cel mai important) – 5 (cel mai puțin important)
PRIMARI			
1. COMPANIILE DIN REGIUNE	- cresterea competitiei	+	1
	- cresterea afacerilor	+	
	- maximizarea profitului	+	
2. COMUNITATILE LOCALE (POPULATIE)	- cresterea veniturilor	+	4
	- imbunatatirea conditiilor de munca	+	
3. ANGAJATII DIN REGIUNE	- cresterea puterii de cumparare	+	2
	- situatia locurilor de munca	+/-	
SECUNDARI			
4. INSTITUTII DE INVATAMANT PROFESIONAL, MEDIU SI UNIVERSTITAR	- adaptarea si diversificarea pachetului educativ	+/-	4
5. AUTORITATI PUBLICE LOCALE SI REGIONALE	- veniturile bugetelor	+	4
	- probleme sociale	+/-	
	- dezvoltare regionala	+	
6. AUTORITATI PUBLICE CENTRALE	- venituri bugetare	+	5
7. COMPANIILE DE PE ORIZONTALA	- mentinerea afacerilor	+/-	2
8. ONG REPREZENTATIVE PENTRU MEDIUL DE AFACERI (CAMERE DE COMERT, ASOCIATII ETC)	- cresterea reprezentativitatii si dezvoltare	+	3
9. SINDICATE	- mentinerea locurilor de munca	-	3
10. INSTITUTE DE CERCETARE	- dezvoltare de proiecte	+	4
11. SISTEMUL BANCAR (FINANTATORI RAMBURSABILI)	- plasarea de capital/credite	+	1
12. ALTI FINANTATORI, PREPONDERENT NERAMBURSABILI	- atingerea de obiective	+	2
13. PRESA	- publicitate	+	4
14. CONSULTANTI	- dezvoltarea afacerilor	+	2

ANALIZA STAKEHOLDERS

OBIECTIV SPECIFIC 1 - 1. REDUCEREA CARENTELOR TEHNOLOGICE ȘI FINANCIARE

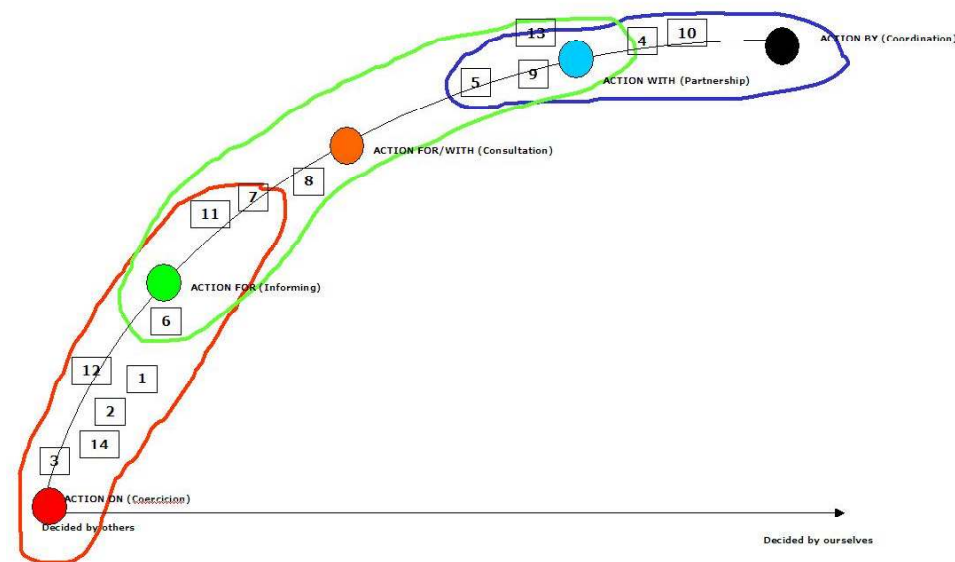
1. COMPANIILE DIN REGIUNE
2. COMUNITATILE LOCALE (POPULATIE)
3. ANGAJATII DIN REGIUNE
4. INSTITUTII DE INVATAMANT PROFESIONAL, MEDIU SI UNIVERSTITAR
5. AUTORITATI PUBLICE LOCALE SI REGIONALE
6. AUTORITATI PUBLICE CENTRALE
7. COMPANIILE DE PE ORIZONTALA
8. ONG REPREZENTATIVE PENTRU MEDIUL DE AFACERI (CAMERE DE COMERT, ASOCIATII ETC)
9. SINDICATE
10. INSTITUTE DE CERCETARE
11. SISTEMUL BANCAR (FINANTATORI RAMBURSABILI)
12. ALTI FINANTATORI, PREPONDERENT NERAMBURSABILI
13. PRESA
14. CONSULTANTI

ANALIZA STAKEHOLDERS
OBIECTIV SPECIFIC 2 - 2. IDENTIFICAREA ȘI CORELAREA CARENTELOR PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

STAKEHOLDERS	INTERES	EFECT +, -, +/-, ?	PRIORITATE 1 (cel mai important) – 5 (cel mai puțin important)
PRIMARI			
1. ANGAJATII DIN REGIUNE	- imbunatatirea conditiilor de munca	+	1
	- imbunatatirea calificarilor	+/-	
	- reducerea migratiei fortei de munca	+/-	
	- cresterea beneficiilor	+	
	- cresterea concurentei pe piata fortei de munca	+/-	
2. ANGAJATORII DIN REGIUNE	- stabilitatea fortei de munca	+	1
	- cresterea afacerilor	+	
	- imbunatatirea calitatii fortei de munca	+	
	- reducerea deficitelor de forta de munca	+	
3. COMUNITATILE LOCALE (POPULATIE)	- cresterea veniturilor	+	4
	- imbunatatirea conditiilor de munca	+	
	- reducerea migratiei fortei de munca	+/-	
SECUNDARI			
4. AUTORITATI PUBLICE LOCALE SI REGIONALE (inclusiv rurale)	- impactul social	+/-	1
	- cresterea veniturilor	+	
	- reducerea migratiei	+/-	
5. AUTORITATI PUBLICE CENTRALE	- incadrarea in politicile promovarii fortei de munca	+/-	4
6. SINDICATE	- protejarea membrilor	+	1
7. CONSULTANTI	- dezvoltarea afacerilor	+	2
8. INSTITUTII DE INVATAMANT (toate nivelurile)	- adaptarea si diversificarea/dezvoltarea pachetului educativ	+/-	4
9. MEDIU POLITIC (la nivel local, judetean si central)	- sprijin in dezvoltarea de propuneri legislative, pentru activitati de lobby	+/-	2
10. ONG REPREZENTATIVE PENTRU MEDIUL DE AFACERI (CAMERE DE COMERT, ASOCIATII ETC)	- cresterea reprezentativitatii si dezvoltare	+	2
	- diversificarea serviciilor	+/-	
11. COMPANII SPECIALIZATE IN PREGATIRE PROFESIONALA	- dezvoltarea afacerilor	+	2
12. FINANTATORI RAMBURSABILI (Banci, alte institutii financiare, IFN etc.)	- plasarea de capital/credite	+	4
13. FINANTATORI PREPONDERENT NERAMBURSABILI	- finantarea de proiecte viabile pentru atingerea obiectivelor asumate	+	3
14. PRESA	- publicitate	+	5

ANALIZA STAKEHOLDERS

OBIECTIV SPECIFIC 2 - 2. IDENTIFICAREA ȘI CORELAREA CARENTELOR PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

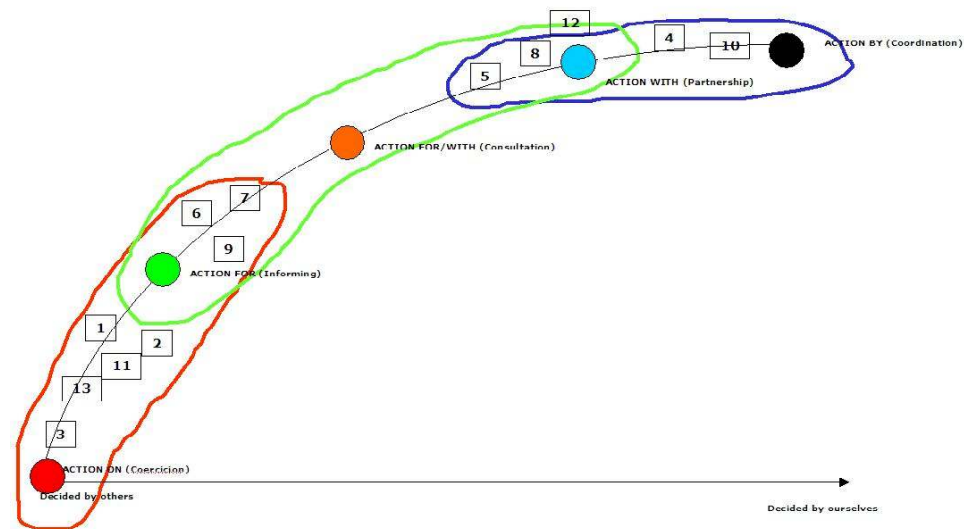
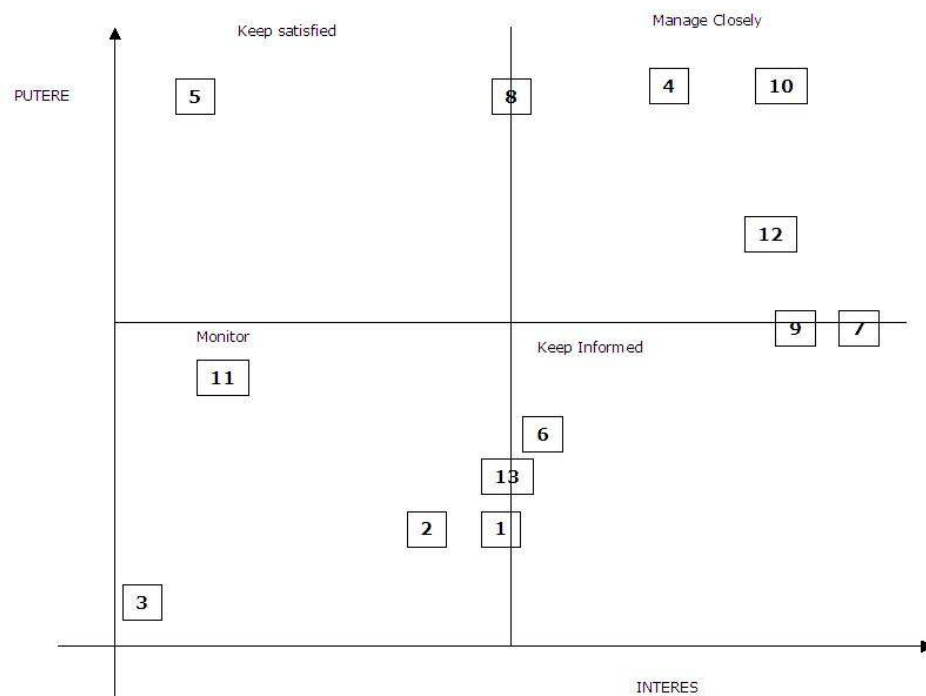
1. ANGAJATII DIN REGIUNE
2. ANGAJATORII DIN REGIUNE
3. COMUNITATILE LOCALE (POPULATIE)
4. AUTORITATI PUBLICE LOCALE SI REGIONALE (inclusiv rurale)
5. AUTORITATI PUBLICE CENTRALE
6. SINDICATE
7. CONSULTANTI
8. INSTITUTII DE INVATAMANT (toate nivelurile)
9. MEDIU POLITIC (la nivel local, judetean si central)
10. ONG REPREZENTATIVE PENTRU MEDIUL DE AFACERI (CAMERE DE COMERT, ASOCIATII ETC)
11. COMPANII SPECIALIZATE IN PREGATIRE PROFESIONALA
12. FINANTATORI RAMBURSABILI (Banci, alte institutii financiare, IFN etc.)
13. FINANTATORI PREPONDERENT NERAMBURSABILI
14. PRESA

ANALIZA STAKEHOLDERS
OBIECTIV SPECIFIC 3 - 3. INTENSIFICAREA SCHIMBURILOR DE INFORMAȚII DE AFACERI

STAKEHOLDERS	INTERES	EFECT +, -, +/-, ?	PRIORITATE 1 (cel mai important) – 5 (cel mai puțin important)
PRIMARI			
1. COMPANII DIN REGIUNE	- promovarea propriilor afaceri	+	1
	- oportunitati de dezvoltare a afacerilor	+	
	- cresterea concurentei	+/-	
2. COMPANII DIN AFARA REGIUNII	- identificarea de potentiali parteneri de afaceri in Regiune	+	4
	- identificarea de noi piete	+	
	- identificarea de oportunitati investitionale	+	
3. COMUNITATILE LOCALE (POPULATIE)	- imbunatatirea nivelului de trai prin dezvoltarea economica	+	5
SECUNDARI			
4. AUTORITATI PUBLICE LOCALE SI REGIONALE	- cresterea vizibilitatii si promovarea regiunii	+	1
	- dezvoltare economica	+	
5. AUTORITATI PUBLICE CENTRALE	- incadrarea in politicile de dezvoltare economica (exporturi si schimburi comerciale)	+	5
6. INSTITUTII DE INVATAMANT (in special superior)	- dezvoltarea pachetului educativ	+/-	5
7. CONSULTANTI (PR, strategii de comunicare, branding etc.)	- dezvoltarea afacerilor	+	2
8. MEDIU POLITIC (la nivel local, judetean si central)	- sprijin in dezvoltarea de propuneri legislative, pentru activitati de lobby	+/-	4
9. COMPANII SPECIALIZATE IN ORGANIZAREA DE EVENIMENTE	- dezvoltarea afacerilor	+	2
10. ONG REPREZENTATIVE PENTRU MEDIUL DE AFACERI (CAMERE DE COMERT, ASOCIATII ETC)	- cresterea reprezentativitatii si dezvoltare	+	1
11. PRESA	- publicitate	+	4
12. FINANTATORI PREPONDERENT NERAMBURSABILI	- finantarea de proiecte viabile pentru atingerea obiectivelor asumate	+	2
13. FINANTATORI RAMBURSABILI (Banci, alte institutii financiare, IFN etc.)	- plasarea de capital/credite	+	5

ANALIZA STAKEHOLDERS

OBIECTIV SPECIFIC 3 - 3. INTENSIFICAREA SCHIMBURILOR DE INFORMAȚII DE AFACERI

1. COMPANII DIN REGIUNE
2. COMPANII DIN AFARA REGIUNII
3. COMUNITATILE LOCALE (POPULATIE) SECUNDARI
4. AUTORITATI PUBLICE LOCALE SI REGIONALE
5. AUTORITATI PUBLICE CENTRALE
6. INSTITUTII DE INVATAMANT (in special superior)
7. CONSULTANTI (PR, strategii de comunicare, branding etc.)
8. MEDIU POLITIC (la nivel local, judetean si central)
9. COMPANII SPECIALIZATE IN ORGANIZAREA DE EVENIMENTE
10. ONG REPREZENTATIVE PENTRU MEDIUL DE AFACERI (CAMERE DE COMERT, ASOCIATII ETC)
11. PRESA
12. FINANTATORI PREPONDERENT NERAMBURSABILI
13. FINANTATORI RAMBURSABILI (Banci, alte institutii financiare, IFN etc.)

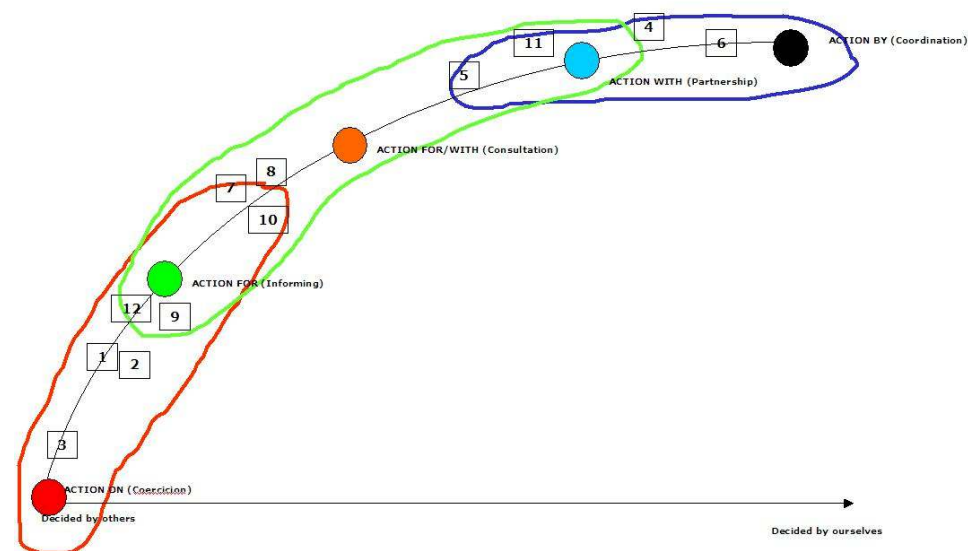
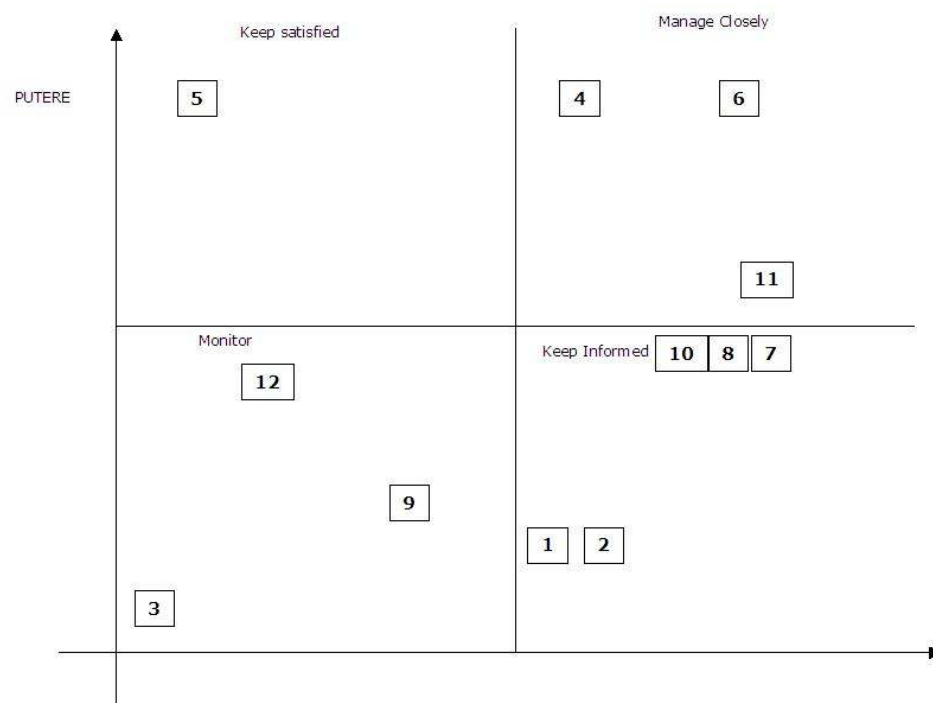
ANALIZA STAKEHOLDERS
OBIECTIV SPECIFIC 4 - 4. CREȘTEREA NIVELULUI CULTURII MANAGERIALE ȘI ORGANIZAȚIONALE

STAKEHOLDERS	INTERES	EFFECT +, -, +/-, ?	PRIORITATE 1 (cel mai important) – 5 (cel mai puțin important)
PRIMARI			
1. COMPANII DIN REGIUNE	- dezvoltarea afacerilor	+/-	2
	- pregătirea personalului	+/-	
2. ANGAJATII DIN REGIUNE (nivelul middle si top)	- dezvoltarea abilitatilor manageriale	+/-	1
	- dezvoltarea competentelor	+	
3. COMUNITATILE LOCALE (POPULATIE)	- imbunatatirea nivelului de trai prin dezvoltarea economica	+	4

SECUNDARI			
4. AUTORITATI PUBLICE LOCALE SI REGIONALE	- dezvoltarea economica	+	2
5. AUTORITATI PUBLICE CENTRALE	- incadrarea in politicile de dezvoltare economica	+	4
6. ONG REPREZENTATIVE PENTRU MEDIUL DE AFACERI (CAMERE DE COMERT, ASOCIATII ETC)	- cresterea reprezentativitatii si dezvoltare	+	1
	- pregătirea angajatilor	+/-	
7. COMPANII SPECIALIZATE IN ORGANIZAREA DE EVENIMENTE	- dezvoltarea afacerilor	+	2
8. CONSULTANTI	- dezvoltarea afacerilor	+	2
9. SINDICATE	- dezvoltarea pregătirii membrilor	+	3
	- schimbare de mentalitati	+/-	3
10. INSTITUTII DE INVATAMANT (in special superior)	- dezvoltarea pachetului educativ	+	3
11. FINANTATORI PREPONDERENT NERAMBURSABILI	- finantarea de proiecte viabile pentru atingerea obiectivelor asumate	+	3
12. PRESA	- publicitate	+	5

ANALIZA STAKEHOLDERS

OBIECTIV SPECIFIC 4 - 4. CREȘTEREA NIVELULUI CULTURII MANAGERIALE ȘI ORGANIZAȚIONALE

1. COMPANII DIN REGIUNE
2. ANGAJATII DIN REGIUNE (nivelul middle si top)
3. COMUNITATILE LOCALE (POPULATIE)
4. AUTORITATI PUBLICE LOCALE SI REGIONALE
5. AUTORITATI PUBLICE CENTRALE
6. ONG REPREZENTATIVE PENTRU MEDIUL DE AFACERI (CAMERE DE COMERT, ASOCIATII ETC)
7. COMPANII SPECIALIZATE IN ORGANIZAREA DE EVENIMENTE
8. CONSULTANTI
9. SINDICATE
10. INSTITUTII DE INVATAMANT (in special superior)
11. FINANTATORI PREPONDERENT NERAMBURSABILI
12. PRESA

FIȘĂ OBIECTIV 1

OBIECTIV SPECIFIC 1 - 1. REDUCEREA CARENȚELOR TEHNOLOGICE ȘI FINANCIARE

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIV SPECIFIC	REZULTATE	ACTIVITĂȚI	TIPURI DE ACTIVITĂȚI	
<i>Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)</i>	Reducerea carențelor tehnologice și financiare	Îmbunătățirea capacității de accesare a surselor de finanțare	Organizarea de cursuri în Managementul Proiectului	Organizarea de cursuri, programe de formare	
			Constituirea de baze de date și materiale conexe privind sursele de finanțare		
			Dezvoltarea de programe și mecanisme de comunicare cu finanțatori publici și privați		
			Consultanța cu privire la planuri de afaceri, studii de fezabilitate etc.		
			Asistența în întocmirea de documentații		Propuneri legislative și de alte măsuri și lobby
			Evenimente de informare cu privire la oportunități de finanțare		
			Dezvoltarea de mecanisme de promovare a exemplarelor de bună practică		
			Cursuri de management financiar		
		Creșterea nivelului tehnologic în întreprinderi	Propunere și promovare de facilități fiscale pentru rețehnologizare	Organizare de evenimente (promovare, contacte de afaceri, conferințe etc.) și campanii de presă	
			Dezvoltarea de mecanisme care să faciliteze transferul de know-how și/sau licențe de producție		
			Promovarea/sprijinirea formării specialiștilor de înaltă calificare, cu sprijinul mediului universitar		
			Promovarea constituirii structurilor de tip "spin-off"		
			Dezvoltarea de mecanisme de colaborare între mediul academic și mediul de afaceri		Constituirea de baze de date
			Constituirea de centre de transfer tehnologic		
	Dezvoltarea de mecanisme pentru aplicarea în practică a proiectelor de cercetare				
	Organizarea de burse tehnologice				
	Stimularea creșterii nivelului de inovare	Constituirea de baze de date cu potențiali parteneri pentru proiecte de cercetare	Constituirea de baze de date cu potențiali parteneri pentru proiecte de cercetare	Consultanța și asistența	
			Organizarea de concursuri de proiecte inovative în rândul studenților		
			Asistența în elaborarea de proiecte de cercetare, la nivel universitar sau la nivelul companiilor		
			Organizarea de traininguri în inovare		
		Organizarea de conferințe tematice	Proiecte de dezvoltare instituțională în inovare		
		Dezvoltarea de mecanisme de promovare a inovării în cadrul companiilor (evenimente, campanii)			

FIȘĂ OBIECTIV – SUPOZIȚII / ANALIZĂ RISCURI

OBIECTIV SPECIFIC 1 - 1. REDUCEREA CARENȚELOR TEHNOLOGICE ȘI FINANCIARE

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIV SPECIFIC	REZULTATE	ACTIVITĂȚI	TIPURI DE ACTIVITĂȚI
<p><i>Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)</i></p>	<p>THEN Reducerea carentelor tehnologice și financiare</p>	<p>Imbunatatirea capacitatii de accesare a surselor de finantare</p>	<p>THEN</p> <p>IF</p> <p>AND</p>	
	<p>IF</p>	<p>Cresterea nivelului tehnologic in intreprinderi</p> <p>Stimularea cresterii nivelului de inovare</p> <p>IF</p>		
	<p>AND FACTORI EXTERNI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cresterea concurentei neloiale, a muncii la negru și a economiei subterane nu va fi de natura să afecteze major creșterea economică; - Politici de certificare / standardizare; - Imbunatatirea politicilor investitionale la nivel central și local; - Dezvoltarea tehnologiilor pentru energii regenerabile și neconventionale, ca oportunitati de dezvoltare economică; - Stabilitatea macroeconomie; - Stabilitatea pietei valutare; - Mentinerea trendului de creștere economică; - Relocare investițiilor pentru economie orizontala nu va fi de natura să afecteze major creșterea economică; 	<p>AND FACTORI EXTERNI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cresterea concurentei, ca motor de dezvoltare; - Cresterea stabilitatii legislative; - Imbunatatirea mecanismelor de transfer de know-how; - Dezvoltarea tehnologiilor IT&C (Internet); 	<p>AND FACTORI EXTERNI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vor exista surse de finantare - se vor consolida structurile parteneriale relevante - va exista expertiza necesara - va exista disponibilitate din partea partenerilor relevanti pentru implicare financuara - va exista deschidere din partea beneficiarilor finali 	

Prezenta fișă de obiectiv se completează cu ANALIZA STAKEHOLDERS aferentă OBIECTIV SPECIFIC 1 - 1. REDUCEREA CARENȚELOR TEHNOLOGICE ȘI FINANCIARE, prezentată mai sus.

FIȘĂ OBIECTIV 2

OBIECTIV SPECIFIC 2 - 2. IDENTIFICAREA ȘI CORELAREA CARENTELOR PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIV SPECIFIC	REZULTATE	ACTIVITĂȚI	TIPURI DE ACTIVITĂȚI
<p><i>Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)</i></p>	<p>Identificarea și corelarea curenților pe piața forței de muncă</p>	<p>Reducerea migrației forței de muncă</p>	Dezvoltarea de mecanisme de promovare a oportunităților investitoriale în mediul rural pentru atragerea de investiții directe	Consultanța și asistența
			Dezvoltarea de pachete de consultanță pentru sprijinirea dezvoltării afacerilor mici și micro în mediul rural	
			Organizarea de cursuri pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor	Organizarea de cursuri, programe de formare
			Organizarea de cursuri pentru îmbunătățirea managementului financiar în companiile din Regiune	
			Organizarea de cursuri de specializare în Managementul Resurselor Umane	
			Organizarea de cursuri pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale	
			Organizarea de cursuri pentru sprijinirea dezvoltării afacerilor mici și micro în mediul rural	
		Lobby - Acțiuni pentru simplificarea formalităților vamale referitoare la micul trafic de persoane	Propuneri legislative, alte măsuri și lobby	
		<p>Creșterea mobilității forței de muncă</p>		Lobby - Acțiuni pentru dezvoltarea infrastructurii vamale (deschiderea de noi puncte în Regiune sau dezvoltarea celor actuale)
				Propunerea și promovarea de pachete de măsuri pentru sprijinirea tinerilor din mediul rural
				Propunerea și dezvoltarea de măsuri menite să sprijine dezvoltarea companiilor din Regiune
				Propunerea și promovarea de măsuri pentru popularea zonelor dificile
		Organizarea de burse ale locurilor de muncă transfrontaliere		Organizarea de evenimente
		Organizarea de evenimente de tipul "concurs de proiecte" în rândul tinerilor		
		Campanii de awareness (constientizare) a importanței resurselor umane	Acțiuni de promovare și sprijin	
		Promovarea specialistilor și consultantilor în H.R.		
		<p>Eficiențierea programelor de stabilizare a forței de muncă</p>		Promovarea și sprijinirea constituirii entităților de tipul asociații profesionale
				Promovarea politicilor de asigurare a pachetelor salariale de referință pe specializări, domenii etc., în mediul privat
				Promovarea și sprijinirea constituirii entităților de tipul asociații agricole
				Promovarea constituirii de societăți mixte de plasare și selecție a forței de muncă
				Propunerea și promovarea îmbunătățirii transportului public pe rute scurte, medii și lungi
		Promovarea îmbunătățirii standardelor de viață în mediul rural		
		<p>Atragerea și menținerea tinerilor în zona rurală</p>	Propunerea și promovarea oportunității dezvoltării pachetelor de bonificații salariale pentru angajații din companii	
			Promovarea îmbunătățirii condițiilor de muncă	
Propunerea și promovarea dezvoltării de proiecte imobiliare "locuințe de serviciu"				

FIȘĂ OBIECTIV – SUPOZIȚII / ANALIZĂ RISCURI

OBIECTIV SPECIFIC 2 - 2. IDENTIFICAREA ȘI CORELAREA CARENȚELOR PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIV SPECIFIC	REZULTATE	ACTIVITĂȚI	TIPURI DE ACTIVITĂȚI
<p><i>Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)</i></p>	<p>Identificarea și corelarea curențelor pe piața forței de muncă</p>	Reducerea migrației forței de muncă	<p>ACTIVITĂȚI</p> <p><i>FACTORI EXTERNI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - se vor consolida structurile partenoriale relevante - se vor întări relațiile cu mediul politic, pentru susținerea activităților de lobby; - va exista expertiza necesară - va exista disponibilitate din partea partenerilor relevanți pentru implicare financiară - va exista deschidere spre schimbare din partea beneficiarilor finali - vor exista surse de finanțare 	<p>TIPURI DE ACTIVITĂȚI</p>
		Cresterea mobilității forței de muncă		
		Eficientizarea programelor de stabilizare a forței de muncă		
		Atragerea și menținerea tinerilor în zona rurală		
	<p><i>FACTORI EXTERNI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Menținerea trendului de creștere economică - Dezvoltarea pieței imobiliare - Stabilitatea macroeconomică - Schimbarea atitudinii față de muncă - Acorduri bilaterale oportune investițiilor și schimburilor comerciale între cele două țări 	<p><i>FACTORI EXTERNI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Deschiderea de noi consulate în Regiune - Reducerea restricțiilor vamale între cele două state și simplificarea regimului de vize - Creșterea numărului de puncte de trecere a frontierei între cele două state, la nivelul acestei Regiuni - Reducerea diferențelor de dezvoltare tehnologică urban-rural 		

Prezenta fișă de obiectiv se completează cu ANALIZA STAKEHOLDERS aferentă OBIECTIV SPECIFIC 2 - 2. IDENTIFICAREA ȘI CORELAREA CARENȚELOR PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ.

FIȘĂ OBIECTIV 3

OBIECTIV SPECIFIC 3 - 3. INTENSIFICAREA SCHIMBURILOR DE INFORMAȚII DE AFACERI

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIV SPECIFIC	REZULTATE	ACTIVITĂȚI	TIPURI DE ACTIVITĂȚI	
<p><i>Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)</i></p>	<p>Intensificarea schimburilor de informații de afaceri</p>	<p>Îmbunătățirea imaginii mediului de afaceri în interiorul și în afara Regiunii</p>	Lobby - Acțiuni pentru simplificarea formalităților vamale referitoare la micul trafic de persoane	<p>Propuneri legislative, alte măsuri și lobby</p>	
			Lobby - Acțiuni pentru dezvoltarea infrastructurii vamale (deschiderea de noi puncte în Regiune sau dezvoltarea celor actuale)		
			Campanii de presă	<p>Campanii de promovare</p>	
			Promovarea instrumentelor inovative de comunicare în rândul companiilor (branding, dezvoltare de imagine etc.)		
		<p>Facilitatea accesului la informații de afaceri relevante</p>	<p>Elaborarea de dicționare de specialitate economică, comercială tehnică și juridică în eng-rom-ucr</p>	Dezvoltarea de instrumente de comunicare electronică B2B (site-uri, portaluri)	<p>Dezvoltare instituțională și dezvoltare de mecanisme de promovare</p>
				Dezvoltarea de baze de date pe modelul KOMPASS	
				Elaborarea unei strategii de promovare a oportunităților economice ale Regiunii	
				Dezvoltarea de mecanisme de promovare a oportunităților investitoriale	
				Dezvoltarea de ghiduri investitoriale (fiscalitate, start up, vamal, comercial etc.)	
				Constituirea, dezvoltarea, susținerea și promovarea rețelelor de traducători (eng-rom-ucr)	
				Elaborarea și comunicarea mecanismelor de evaluare pe sistem "stare de sănătate" a mediului de afaceri	
		<p>Creșterea vizibilității celor două medii economice și de afaceri</p>	Dezvoltarea de pachete de consultanță relevantă și specializată	<p>Organizarea de evenimente, cursuri și programe de formare</p>	
			Campanii de promovare unitară a evenimentelor cu impact economic organizate în Regiune		
			Constituirea în afara Regiunii de puncte de promovare ale mediului economic din Regiune		
			Organizarea de evenimente de promovare a informațiilor cu impact asupra mediului de afaceri (legislativ, fiscal, vamal, comercial etc.)		
		<p>Reducerea barierelor de comunicare (limba)</p>	Organizarea de burse de afaceri	<p>Organizarea de evenimente, cursuri și programe de formare</p>	
			Participarea la evenimente internaționale relevante, de tipul târguri-expoziții, cu standuri sau evenimente comune		
			Promovarea și formarea de consultanți independenți în diferite domenii		
			Organizarea în comun de târguri-expoziții sau participarea la aceste evenimente		
			Organizarea de misiuni economice		
			Dezvoltarea de evenimente comune pe modelul "FABRICAT ÎN ..."		
			Organizarea de cursuri în comunicare, facilitare, mediere și negociere		
		Organizarea de evenimente tip "scoli de vară" cu componenta relevantă pentru dezvoltarea de afaceri			

FIȘĂ OBIECTIV – SUPOZIȚII / ANALIZĂ RISCURI
OBIECTIV SPECIFIC 3 - 3. INTENSIFICAREA SCHIMBURILOR DE INFORMAȚII DE AFACERI

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIV SPECIFIC	REZULTATE	ACTIVITĂȚI	TIPURI DE ACTIVITĂȚI
<p><i>Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)</i></p>	<p>Intensificarea schimburilor de informații de afaceri</p>	<p>Imbunătățirea imaginii mediului de afaceri în interiorul și în afara Regiunii</p>		<p>IF</p> <p>THEN</p> <p>AND</p> <p><i>FACTORI EXTERNI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - se vor consolida structurile partenoriale relevante - se vor întări relațiile cu mediul politic, pentru susținerea activităților de lobby; - va exista expertiza necesară - va exista disponibilitate din partea partenerilor relevanți pentru implicare financiară - va exista deschidere din partea beneficiarilor finali - vor exista surse de finanțare
		<p>Facilitatea accesului la informații de afaceri relevante</p>		
		<p>Creșterea vizibilității celor două medii economice și de afaceri</p>		
		<p>Reducerea barierelor de comunicare (limbă)</p>		
	<p>FACTORI EXTERNI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Menținerea trendului de creștere economică - Acorduri bilaterale oportune investițiilor și schimburilor comerciale între cele două țări - Stabilitatea macroeconomică - Creșterea concurenței, ca motor de dezvoltare - Dezvoltarea tehnologiilor IT&C (Internet) - Imbunătățirea politicilor investitoriale la nivel central și local 	<p>FACTORI EXTERNI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deschiderea de noi consulate în Regiune - Reducerea restricțiilor vamale între cele două state și simplificarea regimului de vize - Creșterea numărului de puncte de trecere a frontierei între cele două state, la nivelul; acestei Regiuni - Reducerea instabilității fiscale sau nestimulative la nivelul politicilor fiscale 		

Prezenta fișă de obiectiv se completează cu ANALIZA STAKEHOLDERS aferentă OBIECTIV SPECIFIC 3 - 3. INTENSIFICAREA SCHIMBURILOR DE INFORMAȚII DE AFACERI

FIȘĂ OBIECTIV 4

OBIECTIV SPECIFIC 4 - 4. CREȘTEREA NIVELULUI CULTURII MANAGERIALE ȘI ORGANIZAȚIONALE

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIV SPECIFIC	REZULTATE	ACTIVITĂȚI	TIPURI DE ACTIVITĂȚI
<i>Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)</i>	Cresterea nivelului culturii manageriale si organizationale	Acceptarea noului / schimbarii la nivel organizational	Promovarea studiilor de caz si bunelor practici, in diferite domenii	Campanii de promovare
			Promovarea mecanismelor de solutionarea a litigiilor comerciale de tipul "Curti de Arbitraj Comercial"	
			Promovarea oportunitatii realizarii de studii de impact al schimbarii la pentru procesele de schimbare cu impact major	
			Dezvoltarea si implementarea de campanii de comunicare	
			Identificarea si promovarea de modele	
			Promovarea necesitatii existentei abilitatilor manageriale la nivel entry, middle, top	
		Imbunatatirea imaginii "profesiei" de manager	Promovarea si sprijinirea constituirii de firme "integratoare" (aprovizionare, desfacere, lanturi furnizor) si a firmelor specializate pentru prestare de servicii specializate pentru membrii proprii	Dezvoltare institutionala si actiuni de sprijin
			Constituirea si dezvoltarea de baze de date cu incidente de afaceri	
			Promovarea si facilitarea asocierilor intre firme pentru dezvoltarea de proiecte publice/private	
			Cresterea increderii in relatiile de afaceri	
	Imbunatatirea managementului organizational	Promovarea oportunitatii si elaborarea unui cod etic si de bune practici in afaceri	Cursuri, programe de formare si actiuni complementare	
		Sprijinirea constituirii de asociatii profesionale specializate		
		Identificarea, promovarea si formarea specialistilor in managementul schimbarii		
	Stimularea spiritului asociativ	Promovarea de burse pentru manageri	Organizare de evenimente	
		Organizarea de stagii de specializare		
		Organizarea de cursuri/evenimente in managementul schimbarii		
		Organizarea de cursuri specializate		
		Implicarea managerilor specializati in mediul universitar (cadre universitare asociate)		
		Promovarea spiritului asociativ prin sistemul de invatamant		
		Organizarea de cursuri in comunicare, negociere, facilitare, mediere		
Organizarea de evenimente cu participare comuna (misiuni economice, targuri, burse de afaceri)				
Organizarea de schimburi de experienta				
Organizarea de evenimente in parteneriat				
Organizarea de evenimente "mondene" comune pentru mediul de afaceri				

FIȘĂ OBIECTIV – SUPOZIȚII / ANALIZĂ RISCURI

OBIECTIV SPECIFIC 4 - 4. CREȘTEREA NIVELULUI CULTURII MANAGERIALE ȘI ORGANIZAȚIONALE

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIV SPECIFIC	REZULTATE	ACTIVITĂȚI	TIPURI DE ACTIVITĂȚI	
<p><i>Creșterea competitivității economice în Regiunea Transfrontalieră România-Ucraina (Maramureș, Satu Mare, Zakarpatska și Ivano-Frankivska)</i></p>	<p>Creșterea nivelului culturii manageriale și organizaționale</p>	Acceptarea noului / schimbării la nivel organizațional	<p>FACTORI EXTERNI</p> <p>- se vor consolida structurile partenariale relevante - va exista expertiza necesară - va exista disponibilitate din partea partenerilor relevanți pentru implicare financiară - va exista deschidere din partea beneficiarilor finali - vor exista surse de finanțare</p>	<p>AND</p>	
		Imbunătățirea imaginii “profesiei” de manager			IF
		Creșterea încrederii în relațiile de afaceri			THEN
		Imbunătățirea managementului organizațional			IF
		Stimularea spiritului asociativ			AND
	FACTORI EXTERNI	<p>FACTORI EXTERNI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Menținerea trendului de creștere economică - Acorduri bilaterale oportune investițiilor și schimburilor comerciale între cele două țări - Stabilitatea macroeconomică - Creșterea concurenței, ca motor de dezvoltare - Diminuarea politicilor de tip “stat paternalist”, atât la nivel public, cât și la nivelul așteptărilor din partea mediului de afaceri 			

Prezenta fișă de obiectiv se completează cu ANALIZA STAKEHOLDERS OBIECTIV SPECIFIC 4 - 4. CREȘTEREA NIVELULUI CULTURII MANAGERIALE ȘI ORGANIZAȚIONALE

ANEXE

Anexa 1. – Caracteristici de baza (2005)

Unitati Teritoriale	Suprafata (km2)	Numar de locuitori (persoane)	din care: mediul urban		din care: mediul rural		Densitatea populatiei (locuitori / km 2)
			persoane	(%)	persoane	(%)	
Maramures	6304	515610	303119	58.8	212491	41.2	81.8
Satu Mare	4418	368702	169597	46.0	199105	54.0	83.5
Zakarpatska	12800	1245500	462081	37.1	825642	62.9	97.3
Ivano-Frankivska	13900	1393600	590886	42.4	802714	57.6	100.0
Total	37422	3523412	1525683	43,3	2039952	57,9	94,2
Romania							94,1
Ucraina							78
EU (27 countries)				42		58	114,3

Surse:

- Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina, 2007 – 2013, Programul Operational Comun, Proiect Final, 19 Octombrie 2007,
- Eurostat
- United Nations Department of Economic and Social Affairs Population Division
- COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL AND THE EUROPEAN PARLIAMENT - Employment in rural areas: closing the jobs gap, Brussels, 21.12.2006 COM(2006) 857 final
- Administratia Regionala de Stat Zakarpatska
- Administratia Regionala de Stat Ivano-Frankivska
- Consiliul Judetean Maramures
- Consiliul Judetean Satu Mare

Anexa 2. – Migratia naturala a populatiei si distributia locuitorilor dupa varsta (2005)

Unitati Teritoriale	Sporul natural (persoane)	Migratia * (persoane)	Migratia la 1000 locuitori	Total crestere / pierdere (persoane)	Total spor / pierdere la 1000 locuitori	Populatia preproductiva (varsta 0-14)		Populatia productiva (varsta 15-64)		Populatia postproductiva (varsta peste 65)		Indicator îmbatrânire populatie **
						persoane	%	persoane	%	persoane	%	
Maramures	-130	-620	-1,2	-750	-1,5	91866	17,8	364729	70,6	59967	11,6	65,3
Satu Mare	-590	-877	-2,4	-1467	-4	65137	17,5	263141	70,8	43481	11,7	66,8
Zakarpatska	-706	-2333	-1,9	-3039	-2,4	259973	20,9	756699	60,8	225942	18,1	86,9
Ivano-Frankivska (2004)	-3039	-1167	-0,8	-4206	-3	275167	19,8	817092	58,7	298631	21,5	108,5
Total / media	-4465	-4997	-1,4	-9462	-2,7	692143	19,6	2201661	62,5	628021	17,8	90,7
EU-27							16		67,2		16,8	

*numai migratia interna

**indicatorul îmbatrânirii populatiei: populatia post-productiva / populatia pre-productiva

Surse:

- Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina, 2007 – 2013, Programul Operational Comun, Proiect Final, 19 Octombrie 2007,
- Eurostat yearbook 2008,
- Administratia Regionala de Stat Zakarpatska
- Administratia Regionala de Stat Ivano-Frankivska
- Consiliul Judetean Maramures
- Consiliul Judetean Satu Mare

Anexa 3. – Structura asezarilor dupa marimea populatiei (2005)

Unitati Teritoriale	1-499 locuitori	500-1999 locuitori	2000-49 999 locuitori	peste 50 000 locuitori	Total
Maramures (2004)	0	13	62	1	76
Satu Mare (2004)	0	12	50	1	63
Zakarpatska	164	286	142	2	594
Ivano-Frankivska	253	407	141	3	804
Total	417	718	395	7	1537

Surse:

- Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina, 2007 – 2013, Programul Operational Comun, Proiect Final, 19 Octombrie 2007
- Administratia Regionala de Stat Zakarpatska
- Administratia Regionala de Stat Ivano-Frankivska
- Consiliul Judetean Maramures
- Consiliul Judetean Satu Mare

Anexa 4. – Statistici Economice (2004)

Unitati teritoriale	Produsul Intern Brut (mil €)	Produsul Intern Brut pe cap de locuitor (€)	% din media PIB pe cap de locuitor a EU27	% din PIB national	VAB a sectorului industrial din % PIB (la nivel național) (2005)	VAB a sectorului agricol din % PIB (la nivel național) (2005)	VAB a sectorului servicii din % PIB (la nivel național) (2005)	Structura PIB/ramuri Industrie (2005)	Structura PIB/ramuri Agricultura (2005)	Structura PIB/ramuri Constructii (2005)	Structura PIB/ramuri Servicii (2005)
Maramures	1349	2616	12,2	1,8	35	10	55	25,56	13,18	5	56,26
Satu Mare	1094	2968	13,8	1,5	35	10	55	27,8	11,4	6,1	54,7
Zakarpatska	695	556	2,6	1,5	32	10	57	Nedet	Nedet	Nedet	Nedet
Ivano-Frankivska	959	687	3,2	2,1	32	10	57	Nedet	Nedet	Nedet	Nedet
EU27	10529351	21503									
Ucraina	45290	954									
Romania	73804	3405									

Surse:

- State Statistics Committee of Ukraine (s-a folosit 1 EUR = 7,62 UAH)
- Institutul Național de Statistică a României (s-a folosit 1 EUR = 3,3395)
- World Bank
- Eurostat
- Administratia Regionala de Stat Zakarpatska
- Administratia Regionala de Stat Ivano-Frankivska
- Consiliul Judetean Maramures
- Consiliul Judetean Satu Mare

Anexa 5. – Forta de munca (2005)

Unitati teritoriale	Rata ocuparii fortei de munca (%)	Rata somajului (%)	Numar total de angajati înregistrati (mii persoane)	Populatie ocupata în industrie % ²	Populatie ocupata în agricultura % ²	Populatie ocupata in sectorul tertiar % ²
Maramures	56,0 ¹	4,5	92,7	24,1	40,1	32,6
Satu Mare	56,0 ¹	3,4	69,1	25,3	41,6	29,5
Zakarpatska	58,7	8,2	537,8	14,6	36,5	42,3
Ivano-Frankivska	54,5	9,8	361,7	17,4	36,0	41,0

1 Nota: media la nivelul Regiunii de Nord-Vest

2 Valorile populatiei ocupate pentru Ucraina sunt calculate în conformitate cu All-Ukrainian Population Census 2001

Surse:

- Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina, 2007 – 2013, Programul Operational Comun, Proiect Final, 19 Octombrie 2007
- Administratia Regionala de Stat Zakarpatska
- Administratia Regionala de Stat Ivano-Frankivska
- Consiliul Judetean Maramures
- Consiliul Judetean Satu Mare
- All-Ukrainian Population Census 2001
- Anuarul Statistic al României 2006

Anexa 6. – Întreprinderile mici si mijlocii (2005)

Unitati teritoriale	Numar de IMM	Numar de IMM la 1000 locuitori
Maramures	8899	17,3
Satu Mare	6795	18,4
Zakarpatska	8436	6,8
Ivano-Frankivska	7259	5,2

Surse:

- Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina, 2007 – 2013, Programul Operational Comun, Proiect Final, 19 Octombrie 2007
- Administratia Regionala de Stat Zakarpatska
- Administratia Regionala de Stat Ivano-Frankivska
- Consiliul Judetean Maramures
- Consiliul Judetean Satu Mare
- Anuarul Statistic al României 2006

Anexa 7. – Turismul (2005)

Unitati teritoriale	Capacitatea de cazare pentru tot anul	Sosiri turisti (persoane)	Nopti cazare	Nopti cazare/turist
Maramures	2873	91000	209000	2,3
Satu Mare	2304	64000	102000	1,6
Zakarpatska	2005	63796	266786	4,2
Ivano-Frankivska	12500	147581	826450	5,6
Total	19682	366377	1404236	3,8
România	282661	5805000	18373000	3,2
Ucraina	106048	17630760	19737000	1,1

Surse:

- Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina, 2007 – 2013, Programul Operational Comun, Proiect Final, 19 Octombrie 2007
- Administratia Regionala de Stat Zakarpatska
- Administratia Regionala de Stat Ivano-Frankivska
- Consiliul Judetean Maramures
- Consiliul Judetean Satu Mare

Anexa 9. TIC (Tehnologia Informatiei si Comunicatiilor) (2005)

Unitati teritoriale	Abonamente telefonice*	Acces special la internet	Angajati în activitati C&D (numar de persoane, la sfârșitul anului)	Angajati în Activitati C&D la 10000 angajati	Cheltuieli Totale ale activitatilor C&D (mii €)
Maramures	84023	23017	92	4,6	264
Satu Mare	57297	20599	92	6,3	510
Zakarpatska.	nedet.	nedet.	1100	nedet	
Ivano-Frankivska	233000	nedet.	2102	nedet.	4776
România	3957870	1463239	41,035	49	326896
Ucraina	12341000	955700	130,400	6	737776

*Nota: abonamente telefonice rețea fixă ROMTELECOM

Sursa:

Instrumentul European de Vecinatate si Parteneriat, Programul de Cooperare Transfrontaliera, Ungaria – Slovacia – România – Ucraina, 2007 – 2013, Programul Operational Comun, Proiect Final, 19 Octombrie 2007
 Administratia Regionala de Stat Zakarpatska
 Administratia Regionala de Stat Ivano-Frankivska
 Consiliul Judetean Maramures
 Consiliul Judetean Satu Mare
 Universitatea de Nord Baia Mare
 Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
 Anuarul Statistic al României 2006